

wj-

Z ŻYCIA

Politechniki Śląskiej

74492/97/98

kwiecień '98

Rok akademicki
1997/98

nr 7 (76)

W NUMERZE

- Relacja z posiedzenia Senatu
- Kronika Rektorska
- Tytuł i stopnie naukowe
- Nagrody i wyróżnienia dla Wydziału Budownictwa oraz Katedry Historii i Teorii Architektury
- Dydaktyka: zmiany w "Regulaminie studiów"
- Zarządzenia JM Rektora i współpraca z zagranicą
- Z życia CKI
- Konferencje i seminaria naukowe
- Sprawozdanie Rektora za rok 1997 z działalności Politechniki Śląskiej
- Koncert pasyjny i koncert wiosenny
- Informacje różne
- Sport - siatkarze AZS Gliwice w II lidze
- Kronika żałobna

SENAT

■ Senat na XVIII zwyczajnym posiedzeniu, które odbyło się 27 kwietnia br., rozpatrzył działalność Wydziału Organizacji i Zarządzania w r.ak. 1998/99, wyraził zgodę w sprawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego dwóch osób, zasięgnął opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony dwóch osób oraz w sprawie pierwszego mianowania na to stanowisko jednej osoby, podjął uchwały w sprawach: zmian w "Regulaminie studiów w Politechnice Śląskiej", przyznania tytułu honorowego "Fundator Politechniki Śląskiej" Elektrowni

Rybnik S.A., ustalenia wysokości składników w wynagrodzeniu zasadniczym pracowników Pol.Śl. korzystających z praw autorskich lub rozporządzających nimi, wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny od Gminy Zabrze, wysłuchał sprawozdania o działalności Uczelni i dokonał oceny działalności Rektora za 1997 rok. W porządku obrad - jak zwykle - były sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 40 członków Senatu i 10 zaproszonych gości.

■ W sprawie działalności Wydziału Organizacji i Zarządzania w r.ak. 1998/99 wypowiedzieli się najpierw JM Rektor prof. B. POCHOPIEŃ i Dziekan prof. J. BENDKOWSKI.

JM Rektor przypomniał, iż w r.1996 wyraził zainteresowanie propozycją Zarządu m. Zabrza dotyczącą przeniesienia do Zabrza Wydz. Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej, po konsultacjach z Kolegium Rektorskim i Dziekanem Wydziału prof. J. BENDKOWSKIM, stawiając określone warunki. 30 września tego roku Komisja Oświaty, Wychowania, Kultury i Sportu Rady Miejskiej w Zabrzu pozytywnie zaopiniowała propozycję Zarządu Miasta dotyczącą realizacji przedsięwzięcia. Ustalono, że przedmiotem zainteresowania Politechniki Śląskiej są budynki usytuowane w Zabrzu przy ul. Roosevelta, z przeznaczeniem na działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną oraz przy ul. Jagiellońskiej - z przeznaczeniem na domy studenckie. W grudniu 1996 r. Dziekan J. Bendkowski przedstawił założenia do modernizacji budynku przy ul. Roosevelta, co pozwoliło rozpocząć prace budowlano-remontowo-modernizacyjne, natomiast 15 października tego roku zostało podpisane porozumienie z Prezydentem m. Zabrza R. Urbańczykiem o współpracy pomiędzy Politechniką Śląską a Gminą Zabrze, określające przypuszczalne terminy nieodpłatnego przekazania aktem notarialnym Politechnice Śląskiej tych obiektów. Dotychczas zostały podpisane dwa akty notarialne w tej sprawie (28.11.1997 r. i 31.03.1998 r.).

Uwzględniając stan zaawansowania prac można stwierdzić, iż Wydział rozpocznie swoją działalność od 1 października br., jak również zostanie oddany do użytku dom studencki dla około 200 osób. Na I rok studiów przyjętych zostanie w Zabrzu na studia dzienne 120 osób, na studia wieczorowe 60 osób, natomiast w Katowicach 60 osób na studia dzienne i 60 osób na studia wieczorowe. Do Zabrza przeniesione zostaną wszystkie katedry, Dziekanat, biblioteka i laboratoria. W Zabrzu docelowo studiować będzie łącznie ok. 1000 osób na wszystkich latach studiów.

Dziekan prof. J. BENDKOWSKI - przypomniał, iż zarządzeniem JM Rektora z dnia 1 czerwca 1995 r. ówczesny Instytut Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem został przekształcony w Wydział Organizacji i Zarządzania. Wydział rozpoczął swoją działalność 1 września 1995 r., kształcąc studentów na kierunku studiów "Zarządzanie i Marketing", w zakresie studiów magisterskich 5-letnich, inżynierskich wieczorowych oraz inżynierskich dziennych, a także w Rybniku w zakresie studiów podyplomowych.

Strategią Wydziału w momencie przekształcania było mocne wpisanie się w region, w środowisko, w którym ten Wydział funkcjonuje.

Realizując tę strategię stworzono zespół pracowników naukowo-dydaktycznych w liczbie 136 osób, w tym 19 to profesorowie i doktorzy habilitowani. Wydział składa się z 6 katedr (3 katedry o profilu ekonomicznym i 3 o profilu technicznym).

Nietypowość Wydziału polega na tym, iż do dnia dzisiejszego, mimo usilnych starań, nie potrafił on zbudować odpowiedniej infrastruktury naukowej. Bezpośrednią przyczyną tego stanu był brak warunków lokalowych zarówno w Gliwicach, jak i w Katowicach. Katedry nie posiadały możliwości rozwoju, budowy stanowisk badawczych, co wiąże się bezpośrednio z brakiem odpowiedniej bazy lokalowej. Proces dydaktyczny w 80% prowadzony jest w pomieszczeniach innych wydziałów odpłatnie. Ma to wpływ na jakość i poziom kształcenia studentów, na integrację pracowników i studentów. Planuje się, że z dniem 1 października br. rozpocznie studia w Zabrzu łącznie ponad 550 studentów na studiach dziennych, około 300 studentów na studiach wieczorowych i około 100 studentów na studiach uzupełniających.

W najbliższym czasie zaplanowano:

- odbudowę infrastruktury naukowej Wydziału (biblioteka, czytelnia dla pracowników i studentów),
- uporządkowanie i budowę laboratoriów naukowo-badawczych i dydaktycznych,
- rozwój kadry (12 pracowników Wydziału ma otwarte przewody doktorskie, jeden przed kolokwium habilitacyjnym, drugi jest po kolokwium habilitacyjnym we Francji, rozpoczęto również postępowanie o tytuł naukowy profesora),
- uzyskanie praw doktorskich,
- nawiązanie współpracy z organizacjami gospodarczymi w rejonie Zabrza i Gliwic.

Kończąc swoje wystąpienie Dziekan prof. J. Bendkowski podziękował w imieniu własnym, w imieniu Rady Wydziału, pracowników i studentów za przychylność i łaskawość Władzom m. Zabrza, Prezydentowi, Radzie Miejskiej a szczególnie gorąco JM Rektorowi, który był inicjatorem powyższego przedsięwzięcia od samego początku. Dziekan zaprosił na uroczyste otwarcie Wydziału w październiku do Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu.

Następnie głos zabrał Prezydent Miasta Zabrza mgr inż. R. URBAŃCZYK, zaproszony na posiedzenie Senatu. Prezydent powiedział m.in., że Władze Miasta Zabrza doceniając wielkość potencjału naukowego Politechniki Śl. serdecznie zapraszają do Zabrza jeden z wydziałów, któremu stworzone zostaną warunki na miarę XXI wieku.

Ogółem koszty, jakie ponosi Gmina Zabrze, stanowią sumę 4 mln 500 tys. zł. Jest to suma znacząca nie tylko dla Politechniki, ale również dla budżetu Miasta. Prezydent zapewnił jednak, że nikt w Zabrzu nigdy tych wydatków nie kwestionował. Władze Miasta uważają, że warto inwestować w naukę, w młodych ludzi i w przyszłość. Oprócz budynków już przekazanych, przygotowywane są następne w kompleksie przy ul. Roosevelta. Następny budynek znajduje się w fazie projektu, kolejny znajduje się na etapie koncepcji. Jest również szansa na odzyskanie budynku, w którym mieści się obecnie Wojskowa Komenda Uzupełnień - co oznaczałoby, że w jednym kompleksie przekazano by w sumie cztery duże budynki. W innym rejonie miasta znajdują się również dwa inne budynki, które będą przystosowywane na domy studenckie. Pan Prezydent przekazał wszystkim Członkom Senatu zebrane w formie książki prace studentów Wydz. Architektury Pol. Śl., które zostały wykonane na praktykach wakacyjnych w Zabrzu. Jest to wspólna praca Politechniki i m. Zabrze, pokazująca uroczę zakątki Miasta.

Korzystając z okazji obecności posła na Sejm RP mgra M. SEKUŁY, prof. R. WILK zapytał, czy prawdą jest, że zgodnie z drugim planem Balcerowicza ma nastąpić blokada wzrostu wydatków na cele edukacyjne. Pan poseł (członek Komisji Finansów Publicznych i Komisji Samorządu Terytorialnego) potwierdził fakt zakładanego ograniczenia wzrostu nakładów na edukację, ale stwierdził, że "prawie na pewno nie powinien on dotyczyć uczelni wyższych". Zgodnie z projektem Ustawy o Samorządzie Wojewódzkim wszystkie uczelnie wyższe będą uczelniami, dla których organem prowadzącym będzie Samorząd Wojewódzki, a nadzór merytoryczny sprawować będzie MEN. Takie rozwiązanie, zdaniem posła, z pewnością zaowocuje zmniejszeniem kłopotów finansowych uczelni wyższych.

Na zakończenie tego punktu JM Rektor podziękował Gościom za przybycie, ale przede wszystkim za skuteczną realizację przedsięwzięcia związanego z rozwojem Uczelni.

■ **Przedstawiono wnioski w sprawie wyrażenia zgody na mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego**

- **prof. dra hab.inż. Leszka DOBRZAŃSKIEGO** w Instytucie Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych (RMT) oraz
 - **prof. dra hab.inż. Jana MARCINIAKA** w tym samym Instytucie.
- Wnioski zreferował Dziekan prof. W. CHOLEWA.

***Prof. L. Dobrzański** (doktorat - 1997 r., habilitacja - 1990 r. tytuł profesora - 1995 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1971 r. Jego dorobek naukowy obejmuje ponad 200 prac, w tym 8 książek, 8 podręczników, 13 skryptów i 49 artykułów naukowych. Był recenzentem ok. 150 artykułów i innych prac naukowych. Wraz z zespołem wykonał ok. 80 prac naukowo-badawczych, w tym 6 grantów KBN. Jest promotorem 4 zakończonych prac doktorskich i 10 prac aktualnie realizowanych. Jest koordynatorem międzynarodowych projektów CEEPUS oraz SJP TEMPUS. Był organizatorem wielu konferencji naukowych, w tym 16 międzynarodowych. Jest członkiem Akademii Nauk Inżynierskich Ukrainy i członkiem Komitetu Nauki o Materiałach PAN. Współpracuje (jako redaktor) ze Special Journal of Materials Processing Technology (Holandia). W latach 1990-93 był dziekanem Wydz. Mechanicznego Technologicznego i przewodniczącym Senackiej Komisji Statutowej, a w latach 1993-96 prodziekanem. Od 1997 r. jest dyrektorem Instytutu Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych. Laureat 20 nagród JM Rektora i 4 nagród MEN.*

***Prof. J. Marciniak** (doktorat - 1972 r., habilitacja - 1982 r., tytuł profesora - 1994 r.) jest czołowym przedstawicielem polskiego środowiska naukowego w specjalności Inżynieria Biomedyczna i Biomateriały oraz wybitnym znawcą teoretycznych i technologicznych zagadnień w tej specjalności. W latach 1985-89 był dyrektorem Instytutu Metaloznawstwa i Spawalnictwa, a w latach 1990-91 dyrektorem Instytutu Metaloznawstwa. Obecnie kieruje Zakładem Inżynierii Materiałów Biomedycznych i Śląskim Centrum Inżynierii Biomedycznej. Jego dorobek naukowy obejmuje łącznie 250 pozycji, w tym autorstwo lub współautorstwo 17 podręczników i skryptów, 129 artykułów naukowych i 68 referatów, 18 patentów, 3 wzory użytkowe, 22 normy i 60 prac naukowo-badawczych niepublikowanych. Był promotorem 3 zakończonych przewodów doktorskich, aktualnie prowadzi 4. Z Jego inspiracji utworzono na Wydziale 2 specjalności: Biomateriały i Sprzęt Medyczny oraz Biomechanika i Sprzęt Medyczny. Jest kierownikiem interdyscyplinarnego studium doktoranckiego. Jego prace z zakresu biomechaniki i biomateriałów zostały wyróżnione m.in. na Europejskich Targach Nowych Technologii w Grenoble oraz uzyskały Złoty Medal na wystawie INPEX XIII w Pittsburgu. Uzyskał 5 nagród MEN (indywidualne i zespołowe), nagrodę zespołową Ministra Przemysłu I stopnia i wiele innych nagród.*

Oba wnioski uzyskały pozytywne opinie Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej. W głosowaniu Senat wyraził również pozytywne opinie (L. Dobrzański - 31 "tak", 6 "nie", 3 "wstrz."; J. Marciniak - 39 "tak", 1 "nie", 0 "wstrz.").

■ **Wniosek w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony dra hab. Eugeniusza SOCZKIEWICZA** w Instytucie Fizyki zreferował Dziekan prof. R. GRZYMKOWSKI.

Dr hab. E. Soczkiewicz (63 l., doktorat - 1973 r., habilitacja - 1984 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1967 r. W latach 1956-64 był nauczycielem w szkolnictwie średnim, a w latach 1964-67 pracował w WSP w Katowicach. Zajmuje się fizyką molekularną cieczy lepkosprężystych oraz propagacją fal sprężystych. Jest autorem lub współautorem 98 publikacji naukowych. Brał czynny udział w 17 międzynarodowych konferencjach naukowych i w 41 krajowych. Był recenzentem 3 prac doktorskich, recenzował publikacje do czasopism naukowych i wnioski o granty KBN. Jest członkiem: Polskiego Towarzystwa Fizycznego i Polskiego Towarzystwa Akustycznego, European Physical Society, European Acoustics Association, New York Academy of Sciences. W polskich towarzystwach naukowych pełnił różne funkcje (m.in. sekretarza oddziału).

Senacka Komisja ds. Kadry Naukowej w swojej opinii wskazała na brak dorobku w zakresie kształcenia kadr. Nad wnioskiem odbyła się dyskusja (prof. J. BENDKOWSKI, prof. M. DOLIPSKI, prof. Z. KLESZCZEWSKI, prof. B. POCHOPIEŃ, prof. W. CHOLEWA, prof. J. CHOJCAN, prof. J. SUWIŃSKI, prof. R. GRZYMKOWSKI), po której Senat wyraził pozytywną opinię większością głosów (24 "tak", 9 "nie", 7 "wstrz.").

■ **Drugim wnioskiem o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony był wniosek Rady Wydziału Górniczego i Geologii w sprawie mianowania na to stanowisko dra hab.inż. Krystiana PROBIERZA** w Katedrze Geologii Stosowanej. Wniosek przedstawił Dziekan prof. M. DOLIPSKI.

Dr hab.inż. K. Probiez (47 l., doktorat - 1982 r., habilitacja - 1990 r.) jest specjalistą w zakresie petrologii i jakości węgla. W swoim dorobku naukowym ma: 2 monografie, 18 artykułów w periodykach krajowych i 3 w zagranicznych, 20 referatów na konferencjach krajowych i 27 na konferencjach zagranicznych (międzynarodowych). Brał udział w 59 pracach naukowo-ba-

dawczych, kierował lub brał udział w 4 grantach KBN i MEN. Recenzował 7 rozpraw doktorskich i habilitacyjnych oraz 22 artykuły naukowe. Wypromował 2 doktorów, aktualnie jest promotorem 2 przewodów doktorskich. Od 1987 r. uczestniczy w pracach grup roboczych Międzynarodowego Komitetu Petrologii Organicznej i Węgla (ICCP), a od 1992 r. jest konsultantem w Nowej Hucie w Ostrawie-Kończycach. Przebywał na kilku krótkoterminowych stażach zagranicznych (Czechy, Austria, Niemcy, Holandia, Francja). Pełnił różne funkcje: prodziekana ds. organizacji (1990-93 i obecnie), kierownika Zakładu Geologii Złóż, Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej (1994-97). Od 1997 r. jest kierownikiem Zakładu Geologii Złóż, Ochrony Zasobów i Jakości Kopalini.

Opinia Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej, którą przedstawił prof. J. CHOJCAN, była pozytywna. Senat zaopiniował wniosek również pozytywnie (37 "tak", 2 "nie", 1 "wstrz.").

■ **Wniosek w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab.inż. Jana THULLIE** w Instytucie Inżynierii Chemicznej i Procesowej zreferował Dziekan prof. J. ZAWADIAK.

Dr hab.inż. J. Thullie (47 l., doktorat - 1978 r., habilitacja - 1992 r.) rozpoczął pracę w Instytucie Inżynierii Chemicznej PAN w 1973 r. Zajmował się analizą matematycznego modelu wielokanałowych, równoległoprądowych wymienników ciepła oraz ich dynamiką przy skokowych zaburzeniach temperatury wlotowej. W 1985 r. przebywał na stypendium NAS na Uniwersytecie Kalifornijskim, gdzie zajmował się modelowaniem syntezy amoniaku w warunkach oscylacji stężeniowych. Od 1988 r. współpracuje z Politechniką w Lozannie, zajmując się badaniem efektu zatrzymania dla deaminacji amin pierwszorzędowych i dehydratacji alkoholi. W swoim dorobku naukowym ma 26 publikacji, 20 referatów i komunikatów oraz kilkadziesiąt raportów niepublikowanych. Jest członkiem grupy roboczej Europejskiej Federacji Inżynierii Chemicznej (WP CAPE) oraz rzeczoznawcą SITPChem. Brał udział w 2 grantach KBN (jako główny wykonawca oraz jako kierownik). Jest promotorem przewodu doktorskiego w toku. W 1984 r. otrzymał nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Po wyrażeniu pozytywnej opinii Komisji ds. Kadry Naukowej przez prof. J. CHOJCANA i krótkiej wypowiedzi prof. J. SUWIŃSKIEGO, Se-

nat zaopiniował wniosek pozytywnie większością głosów (38 "tak", 2 "wstrz.").

■ Następnie Senat przyjął projekty czterech uchwał dotyczące:

- zmian w "Regulaminie studiów w Politechnice Śląskiej",
- przyznania tytułu honorowego "Fundator Politechniki Śląskiej" Elektrowni Rybnik S.A.,
- ustalenia wysokości składników w wynagrodzeniu zasadniczym pracowników Politechniki Śl., którzy korzystają z praw autorskich lub rozporządzają nimi,
- wyrażenia zgody na przyjęcie od Gminy Zabrze darowizny.

Uchwałę w sprawie zmian w "Regulaminie studiów", którą podjęto po wnikliwej dyskusji (wypowiadało się 14 członków Senatu) omawiamy w rubryce DYDAKTYKA.

Sprawę przyznania tytułu honorowego "Fundator Pol.Śl." dla Elektrowni Rybnik S.A. zreferował Prorektor prof. R. SOSNOWSKI. Elektrownia świadczyła na rzecz Uczelni kwotę ok. 326 tys. zł. (ok. 87 tys. ECU) i zgodnie z Regulaminem przyznawania tytułu honorowego, spełnia warunki przyznania srebrnego medalu, dyplomu i srebrnej cegiełki. Senat jednomyślnie przyjął uchwałę o treści:

Pozytywnie zaopiniować wniosek JM Rektora profesora Bolesława Pochopienia, skierowany do FUNDACJI NA RZECZ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ, o przyznanie Elektrowni Rybnik S.A. tytułu honorowego "FUNDATOR POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ".

Projekt uchwały w sprawie "Ustalenia wysokości składników w wynagrodzeniu zasadniczym..." zaopiniowały pozytywnie Związki Zawodowe, wnosząc swoje uwagi szczegółowe. Opinie przedstawili dr B. PALUCHIEWICZ (ZNP) i dr A. KOSSUTH ("Solidarność"). W wyniku tych opinii - jak stwierdził JM Rektor - wniesiono na Kolegium Rektorskim odpowiednie autokorekty. JM Rektor powiedział również, iż założeniem Władz Uczelni było, aby uchwała zawierała zapisy ogólne, a szczegóły zostały przedstawione w Zarządzeniu Rektora.

W dyskusji nad projektem uchwały wypowiadali się: mecenas A. NIEKLEWICZ, prof. J. SUWIŃSKI, prof. W. CHOLEWA, prof. M. DOLIPSKI, prof. R. GESSING, dyr. W. WYDRYCHIEWICZ i dr B. PALUCHIEWICZ.

W podjętej jednomyślnie uchwał (nr XVIII/107/97/98) stwierdza się m.in.

- *Do wynagrodzeń zasadniczych (stawki osobistego zaszerogowania) pracowników Politechniki Śląskiej mogą być stosowane 50-procentowe koszty uzyskania przychodów, na zasadach określonych przepisami ustawy podatkowej i niniejszą uchwałą.*
- *Wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli akademickich składa się z:*
 - a) *wynagrodzenia za pracę dydaktyczną oraz badania naukowe niezbędne do prowadzenia procesu dydaktycznego, stanowiącego nie więcej niż -90%,*
 - b) *wynagrodzenia za pracę organizacyjną, stanowiącego nie mniej niż - 10%.*
- *Akt mianowania lub umowa o pracę nauczyciela akademickiego oraz umowa o pracę pracownika nie będącego nauczycielem akademickim, dla których stosuje się 50% kosztów uzyskania, muszą zawierać procentowy udział wielkości wynagrodzenia, dla którego stosuje się przepisy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.*

W dalszej części wymienia się zakres prac, które w szczególności mogą być przedmiotem stosowania prawa autorskiego. Stawkę 50% kosztów uzyskania stosuje się również do wynagrodzenia nauczycieli akademickich za godziny ponadwymiarowe oraz do nagród za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne spełniające wymogi prawa autorskiego.

Szczegóły ukażą się w odpowiednim Zarządzeniu Rektora.

Czwartą uchwałę, w której Senat wyraził zgodę na przyjęcie darowizny od Gminy Zabrze, przyjęto również jednomyślnie.

■ Część drugą posiedzenia Senatu, dotyczącą "Sprawozdania z działalności Uczelni i oceny działalności Rektora za rok 1997, prowadził wybrany na przewodniczącego prof. J. BENDKOWSKI.

Program tej części obejmował:

- sprawozdanie Rektora,
- opinię Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów,
- dyskusję nad sprawozdaniem Rektora,
- zatwierdzenie sprawozdania i ocenę działalności Rektora.

Sprawozdanie Rektora zostało wcześniej dostarczone członkom Senatu i dlatego w swoim wystąpieniu JM Rektor prof. B. POCHOPIEŃ zwrócił uwagę tylko na niektóre elementy. M.in. wyraził ubolewanie z powodu konieczności wykorzystania znacznej części środków przeznaczonych na badania naukowe na działalność dydaktyczną. JM Rektor wyraził podziękowanie

wszystkim tym, których działania sprzyjały w uzyskaniu pozytywnego wyniku finansowego Uczelni w roku 1997.

Wystąpienie JM Rektora uzupełnił Dyrektor Administracyjny mgr W. WYDRYCHIEWICZ, który zwrócił m.in. uwagę na realizację wielu zadań remontowych w Uczelni dzięki sponsorom, wymieniając wśród nich Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A.

Obszerne omówienie "Sprawozdania Rektora" przedstawiamy oddzielnie.

Opinię Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów odczytał prof. W. CHOLEWA.

Opinia zawiera 5 punktów, spośród których 3 najistotniejsze prezentujemy niżej.

Uwagi merytoryczne

1) Plan rzeczowo-finansowy na 1997 r. opracowany został głównie w oparciu o uzyskaną z MEN dotację budżetową. Wysokość dotacji nie zapewniała pokrycia niezbędnych, planowanych potrzeb. Plan na 1997 r. zakładał:

- deficyt w działalności dydaktycznej w wysokości - 2 110 871 zł,
- pozytywny wynik finansowy z działalności badawczej w wielkości 695 788 zł oraz
- ujemny wynik - 10 000 zł w działalności gospodarczej.

Zakładano, że wynik finansowy w działalności operacyjnej wyniesie 2 445 000 zł. Wobec utrzymania relacji przychodów i kosztów odpowiednio 102,8% i 103% na działalność dydaktyczną, uzyskania wyniku finansowego wyższego o 120% w stosunku do planu w działalności badawczej, wynik finansowy faktyczny w działalności operacyjnej był niższy o 330 402 zł w stosunku do planowanego. Ostatecznie wynik finansowy działalności Uczelni był w 1997 r. dodatni i wyniósł 18 275 zł. Należy ten fakt ocenić pozytywnie, zwłaszcza że uzyskany on został w zasadzie przez przyjęcie właściwej strategii w zakresie zarządzania finansami (operacje finansowe).

2) Jedynie Wydziały: RAu, RB, RCh, RG, RIE, RMF, RMT, ROZ wykazały się wynikiem finansowym mieszczącym się w granicach dopuszczalnej przez Senat. Analizując bardziej szczegółowo pozostałe dane zawarte w tablicach można zauważyć, że kierownictwa wydziałów poszukiwały sposobu minimalizacji strat głównie poprzez redukcję wydatków w pozycjach:

- materiały i niskocenny majątek trwały,

- usługi remontowe budynków,
- pozostałe usługi.

Takie działania należy uznać za konieczne w aktualnej sytuacji. Należy zauważyć wzrost przychodów własnych w stosunku do zaplanowanych we wszystkich wydziałach (poza Wydziałem RB).

Komisja uważa, że wszystkie wydziały Politechniki Śląskiej wykorzystwały dostępne środki oraz metody do osiągnięcia optymalnego, w stosunku do uzyskanych dotacji, wyniku finansowego w 1997 r.

3) Jednostki międzywydziałowe, pozawydziałowe i ogólnouczelniane wykazały bardzo zróżnicowane podejście do realizacji planu finansowego na 1997 r. Następujące jednostki wykazały się ujemnym wynikiem finansowym:

- Biblioteka Główna - 138 019 zł
- Ośrodek Sportu - 111 699 zł
- Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych - 98 798 zł
- Akademicka Służba Zdrowia - 28 997 zł.

W przedłożonych sprawozdaniach można zauważyć, że wysiłki Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych zmierzały do minimalizacji strat. Ogółem działalność finansowa jednostek nie będących wydziałami zamknęła się deficytem tylko w wysokości 72 749 zł, bowiem pozostałe jednostki wypracowały wynik dodatni.

Wnioski

Na podstawie analizy przedłożonego sprawozdania sformułowano następujące wnioski:

1. Główne źródło osiągnięcia pozytywnego wyniku finansowego należy upatrywać w powierzeniu wydziałom w połowie 1995 roku dużej samodzielności i odpowiedzialności za realizację planów finansowych oraz przyjęcie przez Kierownictwo odpowiedniej strategii i jej realizację w zakresie zarządzania finansami.
2. Na uzyskany wynik finansowy miało wpływ wykorzystanie znacznej części środków z badań naukowych na działalność dydaktyczną. Działania takie Komisja uznaje za niewłaściwe lecz w obecnej sytuacji nie widzi innych możliwości zmiany takiego stanu rzeczy. Skutki tego stanu mogą być wielorakie w latach następnych. Władze wydziałów nie wykorzystwały w pełni środków przeznaczonych na badania statutowe i własne. Ma to niewątpliwie skutki pozytywne i negatywne, ale przede wszystkim wskazuje na ostrożność w dysponowaniu środkami

i tworzenie swoistej rezerwy na początek kolejnego roku kalendarzowego.

3. Należy wyrazić uznanie wydziałom za pozyskiwanie dochodów własnych w działalności dydaktycznej i za zysk w działalności badawczej. Komisja **nie dostrzega** błędnych decyzji w zakresie gospodarowania finansami Uczelni. Podkreślić należy rozważę Władz Uczelni oraz służb ekonomiczno-finansowych w gospodarowaniu finansami. Komisja wyraża im za to uznanie.

4. Komisja stwierdza, że zalecenia Senatu Politechniki Śląskiej sformułowane w 1997 r. przy zatwierdzaniu sprawozdania z działalności finansowej za 1996 r. zostały przez Władze Uczelni wykonane, w szczególności w zakresie:

- racjonalizacji wydatków na stypendia,
- modyfikacji zasad gospodarki finansowej Uczelni.

Zalecenia Komisji

Komisja w oparciu o przedłożone sprawozdanie i w wyniku przeprowadzonej dyskusji zaleca:

- kontynuować obowiązujące zasady gospodarowania finansami w Politechnice Śląskiej, modyfikując je do potrzeb zmieniającego się otoczenia gospodarczego,
- zdyscyplinować jednostki międzywydziałowe, pozawydziałowe i ogólnouczelniane w zakresie realizacji swoich budżetów, zobowiązać te jednostki do poszukiwania dochodów z własnej działalności z wykorzystaniem doświadczeń wydziałów w gospodarowaniu własnymi środkami finansowymi. Przyjąć zasadę, że przekroczenia muszą być pokrywane z przychodów własnych.

Senacka Komisja ds. Budżetu i Finansów proponuje Senatowi przyjęcie przedłożonego sprawozdania z wykonania planu finansowego Politechniki Śląskiej za 1997 r.

W dyskusji nad sprawozdaniem wypowiedzieli się: prof. J. SUWIŃSKI, prof. B. POCHOPIEŃ, prof. E. ŚWITOŃSKI, Dyr. W. WYDRYCHIEWICZ, prof. R. WILK, prof. R. SOSNOWSKI, prof. J. KAŹMIERCZAK, prof. W. CHOLEWA. Zwrócono m.in. uwagę na:

- braki w zakresie strategii Uczelni (nowe wydziały i kierunki studiów, model zatrudnienia),
- sprawę powołania Wydziału Transportu,
- rozwój możliwości kształcenia w zakresie inżynierii wodnej,
- sprawę budowy Hali Technologicznej,
- wysokość nakładów na badania statutowe (w przeliczeniu na jednego nauczyciela akade-

mickiego zajmujemy pierwsze miejsce wśród uczelni technicznych) oraz

- sprawy redakcyjne sprawozdania.

W tajnym głosowaniu w sprawie zatwierdzenia "Sprawozdania Rektora" oddano 32 głosy ważne (nie głosowali członkowie Kierownictwa Uczelni) w tym 32 głosy "tak".

Przed głosowaniem nad oceną działalności Rektora w 1997 roku odbyła się krótka dyskusja, w której głos zabierali: dr G. KOZŁOWSKA, prof. T. GLINKA, prof. J. BENDKOWSKI, prof. R. GRZYMKOWSKI i prof. E. ŚWITOŃSKI.

W tajnym głosowaniu przyjęto jednomyślnie uchwałę oceniającą pozytywnie działalność Rektora i wyrażającą serdeczne podziękowanie za tę działalność w roku 1997.

JM Rektor wyraził słowa podziękowania za pozytywną ocenę i wynik głosowań. Wyrazy sympatii i uznania - jak stwierdził - należą się całej zaangażowanej w proces działalności Uczelni społeczności akademickiej.

■ W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiedzieli się:

● JM REKTOR powitał w składzie Senatu dra inż. Bogusława SAŚIADKA, nowego przedstawiciela adiunktów i asystentów Wydz. Chemicznego.

Następnie zaprosił na spotkania i imprezy, które odbywać się będą w Uczelni w najbliższym czasie:

4 maja - spotkanie z Premierem J. BUZKIEM (relację ze spotkania zamieścimy w następnym numerze Z ŻYCIA...),

13 maja - Dzień Sportu,

19 maja - wykład prof. W. WINKLERA pt. "Europa zjednoczona" w ramach cyklu organizowanego przez Uniwersytet Opolski i Dziedzictwo Duchowe Europy (Aula Główna),

22 maja - koncert z okazji Święta Politechniki Śląskiej,

22 maja - wystawa i giełda minerałów z okazji Święta Pol.Śl.

23 maja - uroczysta promocja doktorska,

30 maja - koncert z okazji 25-lecia Zespołu "Dąbrowiaci"

● JM REKTOR nawiązując do treści pisma skierowanego do członków Senatu przez prof. S. WĘGRZYNA, stwierdził, iż do rozstrzygnięcia spraw związanych z naruszeniem dóbr osobistych są powołane inne instytucje, a nie Senat. Po dyskusji w tej sprawie Senat odrzucił wię-

kszością głosów (5 "za", 15 "nie", 13 "wstrz.") prośbę zawartą w piśmie prof. S. Węgrzyna.

- JM REKTOR poinformował o przekazaniu do Prokuratury Rejonowej w Gliwicach sprawy, wykrytej w wyniku przeprowadzonej kontroli wewnętrznej, dotyczącej fałszowania dokumentów zaliczek gotówkowych w Dziale Administracyjno-Gospodarczym.

- JM REKTOR poinformował następnie o zwiększeniu budżetu na 1998 r. w zakresie dotacji na działalność dydaktyczną o kwotę 22 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie działalności studenckiej.

- JM REKTOR odczytał pismo Uczelnianego Zarządu Samorządu Studenckiego Pol. Śl., w którym informuje się, że w wyniku przeprowadzonej zbiórki funduszy na operację Tomasa LICHY zebrano kwotę 4 630,29 zł.

- JM REKTOR poinformował o otrzymanym liście od prof. Mieczysława MAKOSZY, doktora honoris causa Politechniki Śląskiej. Treść tego listu jest następująca:

Proszę przyjąć wyrazy mojej głębokiej wdzięczności za nadanie mi przez Senat Politechniki Śląskiej zaszczytnego tytułu Doktora Honoris Causa.

Nadanie tego tytułu przez Politechnikę Śląską jest dla mnie nie tylko ogromnym wyróżnieniem i świadectwem uznania dla dorobku naukowego, lecz również świadczy o docenianiu przez Rektora i Senat Politechniki Śląskiej wagi badań podstawowych dla kształcenia studentów i kadry naukowej.

Jednocześnie pragnę serdecznie podziękować za wspianą uroczystość związaną z aktem nadania mi tego zaszczytnego tytułu. Pozostanie ona na zawsze w mojej wdzięcznej pamięci. Piękne fotografie utrwalające te, jakże ważne dla mnie wydarzenia, będą ożywiać tę pamięć. Do wyrazów wdzięczności i podziękowań pozwalam sobie dołączyć życzenia wielu osiągnięć i sukcesów dla kierowanej przez Pana Politechniki Śląskiej a także osobiście dla Pana i pracowników Pana Uczelni.

- Prorektor R. SOSNOWSKI zaapelował do dziekanów o rozpropagowanie "V ramowego programu Unii Europejskiej" (p. WSPÓLPRA-CA Z ZAGRANICĄ).

- Prof. J. SUWIŃSKI prosił o przygotowanie na najbliższe posiedzenie Senatu informacji o działalności Akademickiego Chóru Pol. Śl.,

Akademickiego Zespołu Muzycznego Pol. Śl. i Akademickiego Zespołu Tańca "Dąbrowiaczy".

- Prof. R. WILK prosił o sprostowanie w biuletynie "Z ŻYCIA..." błędnej informacji z wyników głosowania w sprawie wyborów uzupełniających składu Komisji ds. Kadry Naukowej (sprostowanie po relacji z Senatu).

- Dr Zb. MANTORSKI prosił o przygotowanie informacji na następne posiedzenie Senatu na temat programu "Sokrates".

- JM REKTOR poinformował na zakończenie o piśmie prof. R. GESSINGA, do którego dołączony został list skierowany do niego przez Stowarzyszenie Przyjaciół Rejonu ul. Konarskiego w Gliwicach. Zapewnił, że całość tej korespondencji skieruje do Zarządu Miasta Gliwice.

• — •

Sprostowanie

Członkiem Komisji ds. Kadry Naukowej został prof. J. KONIECZYŃSKI, który w głosowaniu na marcowym posiedzeniu Senatu uzyskał 23 głosy "za", a nie prof. J. Kaźmierczak, jak omyłkowo podaliśmy. Zainteresowanych oraz Szanownych Czytelników za błędną informację serdecznie przepraszamy.

KRONIKA REKTORSKA

- 17 kwietnia br. Prorektor W. ZIELIŃSKI spotkał się z laureatami II etapu Olimpiady Fizycznej organizowanego na terenie Politechniki Śląskiej, którym wręczył dyplomy JM Rektora, uprawniające do uzyskania zwolnień z egzaminu wstępnego z fizyki z oceną b. dobrą.

- W dniu 20 kwietnia br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w posiedzeniu Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, które odbyło się w Auli Kryształowej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W czasie posiedzenia odbyło się spotkanie z prof. Jerzym Buzkiem, Prezesem Rady Ministrów RP.

Po wystąpieniu Pana Premiera, prof. J. Woźnickiego i prof. J. Koja odbyła się dyskusja wokół spraw związanych z nauką i szkolnictwem

wyższym w zakresie zamierzeń rządu, oczekiwań i deklaracji środowisk akademickich.

W dalszej części wysłuchano informacji o pracach Prezydium i komisji KRASP. Podjęto szereg uchwał w tym m.in. uchwałę w sprawie finansowania szkolnictwa wyższego jak również uchwałę wyrażającą uznanie dla Komisji Legislacyjnej KRASP za opracowanie dotyczące nowelizacji prawa o szkolnictwie wyższym przekazane Ministrowi Edukacji Narodowej do wykorzystania w dalszych pracach legislacyjnych. **A oto fragmenty wystąpienia prof. J. Woźnickiego, wiceprzewodniczącego KRASP, ogłoszonego na plenarnym posiedzeniu KRASP z udziałem Premiera Rządu RP.**

(...) *Mówimy dziś wyraźnie. Nie może być w dalszym ciągu tolerowana sytuacja, w której nie istnieje związek pomiędzy poziomem zadań i poziomem finansowania w szkolnictwie wyższym. Niemożliwe jest akceptowanie stanu, w którym Państwo przeznaczają na szkolnictwo wyższe tyle, ile ocenia, że może, nie interesując się jakie zadania edukacyjne zostaną zrealizowane, bo i tak uczelnie publiczne, w wyniku działania istniejących reguł podziału środków, rywalizując między sobą o dostęp do środków budżetowych, będą prześcigać się w liczbie kształconych studentów.*

Przestajemy akceptować takie rozwiązania, ponieważ prowadzą one do degradacji jakości, za co odpowiadamy bardziej my, rektorzy, niż Rząd. Nie akceptujemy takiego rozwiązania ponieważ byłoby to nieetyczne wobec naszych studentów. (...)

(...) *Nie jest naszą rzeczą rozstrzygać o tym, jaki w kolejnych latach procent udziału szkolnictwa wyższego w PKB oparty będzie na finansowaniu budżetowym. Ale mamy prawo wskazywać na związane z tym potrzeby wynikające z postulatu cywilizacyjnego rozwoju kraju. Mamy obowiązek ujawniać zagrożenia związane z degradacją bazy materialnej kształcenia w szkolnictwie wyższym. Mamy także prawo domagać się takich zmian w samym sposobie konstruowania budżetu szkolnictwa wyższego, aby opinia publiczna nie była wprowadzana w błąd.*

Mamy prawo oczekiwać zastąpienia etatystycznej formuły kosztowej projektowania budżetu formułą zadaniową, tak aby Parlament uchwalając budżet Państwa wiedział, że założony i przyjęty poziom finansowania szkół wyższych

ze środków publicznych, umożliwi rekrutowanie i kształcenie jedynie konkretnie określonej, przeliczeniowej liczby studentów. Oznacza to postulat odejścia w szkolnictwie wyższym od anachronicznego pojęcia etatu kalkulacyjnego i zastąpienie go nowym pojęciem kalkulacyjnego miejsca na studiach obsadzonego przez studenta, na kształcenie którego przeznaczają się określone środki kalkulacyjne corocznie waloryzowane w celu utrzymywania realnego wymiaru uśrednionej ceny jednostkowej w publicznym szkolnictwie wyższym. (...)

(...) *Oczekujemy determinacji Rządu we wprowadzaniu nowych regulacji ustawowych, ułatwiających działanie publicznych szkół wyższych, tak aby mogły one realnie pozyskiwać większe środki ze źródeł pozabudżetowych i tym samym przyjąć na siebie większą odpowiedzialność. (...)*

(...) *Przetłamanie piętrzących się dziś barier w szkolnictwie wyższym wymaga także inicjatywy Rządu zmierzającej do ustanowienia specjalnego funduszu inwestycyjnego i szczególnych warunków sprzyjających pokonaniu w ciągu możliwie krótkiego czasu bariery bazy materialnej. We wszystkich tych sprawach rektorzy z KRASP przedstawili konkretne propozycje. (...)*

Szanowny Panie Premierze, Uważamy, że szkolnictwo wyższe w naszym kraju nie jest finansowane na wystarczającym poziomie ze środków publicznych. Uważamy, że liczba studentów studiów stacjonarnych powinna rosnąć. Wskazujemy na dane, które to potwierdzają. Oczekujemy wysiłku Państwa na rzecz wzrostu udziału szkolnictwa wyższego w PKB w proporcji do rosnących zadań (...)

Rektorzy podjęli uchwałę następującej treści:

**Uchwała nr 4/98
Konferencji Rektorów Akademickich
Szkół Polskich
z dnia 20 kwietnia 1998 r.**

(w sprawie finansowania szkolnictwa wyższego)

Rektorzy polskich uczelni od wielu lat zwracają uwagę na zagrożenia płynące z niezwykle niskiego poziomu finansowania szkolnictwa wyższego. W poczuciu odpowiedzialności za poziom wykształcenia społeczeństwa polskiego, mając zarazem świadomość ograniczonych możliwości finansowych państwa, uczelnie podjęły ogromny wysiłek zmierzający do zwiększenia liczby studentów. Dokonały one zarazem pogłębionej

restrukturyzacji. Z całą pewnością uczelnie wykorzystały wszelkie dostępne rezerwy w celu poprawy sytuacji szkolnictwa wyższego. Niestety, wieloletnie zaniedbania sprawiły, że szkolnictwo wyższe znalazło się w krytycznej sytuacji. Dotyczy to przede wszystkim infrastruktury uczelni, w tym głównie budynków dydaktycznych i laboratoriów. Żadna uczelnia nie jest w stanie pokryć takich inwestycji z własnych środków; tymczasem realne nakłady z budżetu państwa na inwestycje w szkolnictwie wyższym maleją. Następuje dekapitalizacja majątku uczelni, co grozi obniżeniem poziomu jakości kształcenia i uniemożliwia przyjęcie przez nie zwiększonych zadań edukacyjnych.

W tych okolicznościach rektorzy akademickich szkół polskich apelują do Rządu Rzeczypospolitej o:

- przyrost nakładów na szkolnictwo wyższe, określony procentowym udziałem w Produkcie Krajowym Brutto (PKB),
- istotne zwiększenie nakładów na inwestycje w szkolnictwie wyższym,
- ustanowienie mechanizmów systemowych sprzyjających zwiększaniu środków na finansowanie,
- ustanowienie mechanizmów systemowych sprzyjających zwiększaniu środków na finansowanie szkolnictwa wyższego spoza budżetu państwa,
- takie określanie zasad konstrukcji budżetu państwa, według których nakłady na państwowe szkolnictwo wyższe odpowiadałyby zadaniom przez państwo temu szkolnictwu stawianym.

Wszystkie te działania Rządu RP pozwoliłyby na pokonanie materialnej bariery, przed którą stanęły polskie uczelnie.

Rektorzy ze swej strony deklarują dalsze zwiększenie efektywności gospodarowania środkami, dążenie do najwyższej jakości kształcenia i udział w tworzeniu nowego modelu szkolnictwa wyższego, odpowiadającego wymogom nowego systemu ekonomicznego. Podkreślamy jednak z całą mocą, że bez aktywnej polityki edukacyjnej i wsparcia ze strony państwa powstanie takiego modelu nie jest możliwe.

■ 20 kwietnia br. Prorektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w Ogólnopolskich Dniach Karie-

ry zorganizowanych przez AIESEC - Katowice. Dni miały na celu przedstawienie ofert pracy studentom i absolwentom, a zakończyły się wręczeniem statuetki "**Najbardziej poszukiwanego pracodawcy regionu w 1997 r.**". Honorowym gościem tej ostatniej uroczystości była p. Premierowa Ludgarda Buzek.

■ 21 kwietnia br. odbyła się na terenie Uczelni prezentacja firmy Unilever Polska SA zorganizowana przez Biuro Karier Studenckich Politechniki Śląskiej. Firma przedstawiła bardzo atrakcyjne oferty praktyk studenckich i kursów dokształcających płatnych przez Unilever dla studentów oraz atrakcyjne oferty pracy dla absolwentów. Prezentację, która cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem studentów, otworzył Prorektor W. ZIELIŃSKI.

■ 23 kwietnia br. odbyło się w Katowicach **wspólne posiedzenie Regionalnej Konferencji Rektorów z Komisją Nauki i Edukacji Narodowej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej**, której przewodniczył Senator prof. August Chełkowski. W spotkaniu, które poświęcone było problemom reformy szkolnictwa wyższego, wzięł udział JM Rektor B. POCHOPIEŃ, dzieląc się z zebranymi doświadczeniami z zakresu możliwości współpracy uczelni ze środowiskami samorządowymi.

■ 24 kwietnia br. w Pałacu Młodzieży w Katowicach odbyło się rozstrzygnięcie IV Ogólnopolskiego Konkursu im. Prof. M. Pazdura organizowanego przez Grupę Twórczą Quark i Instytut Fizyki Politechniki Śląskiej. W uroczystości uczestniczył Prorektor W. ZIELIŃSKI

■ 29 kwietnia br. Prorektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w III Konferencji Inżynierów DA-EWOO-FSO w Warszawie. Celem wizyty było nawiązanie kontaktów dotyczących współpracy naukowej i dydaktycznej z Politechniką Śląską w ramach tworzonego Polskiego Centrum Technicznego.

■ W dniu 30 kwietnia br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w posiedzeniu Rady Założycielskiej Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej, gdzie podpisał "Porozumienie w sprawie wspólnej kontynuacji realizacji i wykorzystania infrastruktury ŚASK". Zatwierdzono również ostateczne wersje Regulaminu Rady Założycielskiej ŚASK i Regulaminu Rady Użytkowników ŚASK.

TYTUŁ I STOPNIE NAUKOWE

■ Tytuł naukowy profesora

Prezydent RP nadał tytuł naukowy profesora z dniem 15 kwietnia br. Panu **prof. dr hab.inż. Janowi ZYCHOWI** (RG).

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk uzyskali:

- **mgr inż. Wojciech STANEK** (ur. 10.05.1975 r. w Rudzie Śląskiej) z Instytutu Techniki Ciepłej Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Analiza systemowa doboru parametrów termicznych dmuchu i dodatku paliw zastępczych w procesie wielkopiecowym", promotor - prof. dr hab.inż. Andrzej ZIĘBIK, RIE - 06.04.98, z wyróżnieniem.
- **mgr inż. Waldemar SKOMUDEK** (ur. 07.05.1960 r. w Opolu) z Zakładu Energetycznego Opole; temat pracy - "Ochrona przed przepięciami elektroenergetycznych linii napowietrznych", promotor - prof. dr hab.inż. Zbigniew GACEK, RE - 07.04.98.
- **mgr inż. Cezary MUKOID** (ur. 13.02.1960 r. w Kędzierzynie Koźlu) z Instytutu Ciężkiej Syntezy Organicznej - "Chemical Production" Sp.z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu; temat pracy - "Badanie mechanizmu oddziaływania al-

kenów z tlenem na powierzchni srebra metodami spektroskopii elektronowej i jonowej", promotor - dr hab.inż. Jacek SZUBER prof.nzw. w Pol.Śl., RMF - 15.04.98.

- **mgr inż. Iwona PORWOLIK-CZOMPERLIK** (ur. 27.03.1967 r. w Rudzie Śląskiej) z Centrum Chemii Polimerów PAN Zabrze; temat pracy - "Badania nad syntezą i właściwościami nowych makrocycli, typów Lariat eterów z ugrupowaniami cyklofosfazenowymi", promotor - doc. dr hab. Krystyna BRANDT, RCh - 22.04.98.

■ Habilitacje

Stopień doktora habilitowanego uzyskali:

- **dr inż. Jan RAKOCZY** (ur. 05.07.1947 r. w Krakowie) z Wydziału Inżynierii i Technologii Chem. Politechniki Krakowskiej w zakresie technologii chemicznej, katalizy; RCh - 26.11.97, zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 30.03.98
- **dr inż. Andrzej DONIEC** (ur. 10.02.1938 r. w Łodzi) z Wydz. Inżynierii i Ochrony Środowiska Pol. Łódzkiej w zakresie inżynierii chemicznej i procesowej, RCh - 29.10.97, zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 27.04.98.

Gratulacje

WYRÓŻNIENIA DLA WYDZIAŁU BUDOWNICTWA

Dyrektor Izby Budownictwa w Katowicach p. PŁ. Wyrzykowski skierował do JM Rektora Politechniki Śląskiej pismo, w którym zawiadamia, że:

Na wniosek Pani Barbary Blidy - Prezydenta Izby Budownictwa z Siedzibą w Katowicach oraz Prezydium Rady zostało przyznane Wydziałowi Budownictwa Politechniki Śląskiej WYRÓŻNIENIE IZBY BUDOWNICTWA Z SIEDZIBĄ W KATOWICACH. Wyróżnieniem jest statuetka z brązu zaprojektowana przez Zygmunta Brachmańskiego.

Wręczenie wyróżnienia odbyło się 25 kwietnia br. w Sali Afrykańskiej Międzynarodowych Targów w Katowicach.

*

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przyznał wyróżnienie za pracę dyplomową pt. "Analiza komputerowa problemów skręcania cienkościennych belek ciągłych" wykonaną w 1997 roku p. mgr inż. Krzysztofowi GRYGIERKOWI z Katedry Mechaniki Teoretycznej. Promotorem pracy był prof. dr hab.inż. Szczepan BORKOWSKI.

Wręczenie nagród i wyróżnień odbyło się 6 kwietnia br. w sali konferencyjnej MSWiA w Warszawie. Mgr inż. K. Grygierek ukończył specjalność "Metody komputerowe w mechanice konstrukcji", a obecnie jest asystentem i uczestnikiem studium doktoranckiego na Wydziale Budownictwa.

Gratulacje

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA DLA PRACOWNIKÓW I DYPLOMANTÓW KATEDRY HISTORII I TEORII ARCHITEKTURY

■ Konkurs Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji RP

W konkursie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji RP za prace dyplomowe, doktorskie, habilitacyjne oraz publikacje z architektury, budownictwa, geodezji i kartografii, **przyznane zostały wyróżnienia za pracę dyplomową** pt. "Projekt zagospodarowania przestrzennego wschodniego stoku st. miasta Sławkowa oraz doliny rzeki Białej Przemszy" Mariannie NOWAK-KOLESIŃSKIEJ i Maciejowi KOLESIŃSKIEMU oraz promotorowi dr inż. arch. Elżbiecie SZPONAR-REGULSKIEJ. Praca dotyczyła modelowego studium projektowego rewitalizacji wybranych fragmentów małego miasta. Ponadto Minister Spraw Wewnętrznych przyznał **wyróżnienia** dla dra inż. arch. Aleksandra NIEDZIELSKIEGO za pracę doktorską pt. "Konstrukcje drewniane i kamienne w rozwoju historycznym do XIX w. - wieźba jako osnowa architektonicznej formy dachu", obronioną z wyróżnieniem w dniu 4 czerwca 1997 r., a także dla promotora tej pracy - dra hab.inż.arch. Jacka RADZIEWICZA-WINNICKIEGO, prof.nzw. w Pol. Śl. Praca stanowi autorską próbę uporządkowania problematyki związanej z architekturą tzw. piątej elewacji. Skoncentrowano się na rozwoju ewolucyjnym zwieńczenia budowli, w zależności od przemian stylowych, możliwości konstrukcyjnych i materiałowych, gustów w różnych epokach itp. Opracowanie jest dziełem nowatorskim.

Uroczystość wręczenia wyróżnień odbyła się w siedzibie Ministerstwa w Warszawie w dniu 6 kwietnia br. Wyróżnienia w zastępstwie nieobecnego Pana Ministra Janusza Tomaszewskiego (który osobiście podpisał dyplomy wyróżnień), wręczyli Panowie: Dyrektor Departamentu dr inż. Stanisław Zieleniewski oraz Przewodniczący Sądu Konkursowego prof. dr hab.inż. Stanisław Kuś. W uroczystości udział wzięli m.in. Wiceminister EN prof. Wilibald Winkler oraz Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego mgr inż. arch. Andrzej Urban, wychowanek naszego Wydziału. Po uroczystości odbył się uroczysty koktajl.

■ Nagroda Generalnego Konserwatora Zabytków oraz Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków w konkursie na Najlepsze Prace Studialne i Naukowe dotyczące Ochrony Zabytków i Muzealnictwa w roku 1997

Tematem pracy nadesłanej na konkurs była monografia kompleksu szpitalno-klasztornego Kamilianów w Zabrze, usytuowanego przy obecnym Placu Traugutta i wchodzącego oprócz kościoła i klasztoru w skład kompleksu budynków Śl. A.M.

Na całość pracy składają się:

- określenie stanu badań
- historia zakonu kamilianów na Śląsku i w Zabrze
- analiza kolejnych wariantów projektowych klasztoru, tymczasowego kościoła Kamilianów i odtworzenie wszystkich wariantów projektowych niezrealizowanego kościoła św. Kamila de Lellis.

Przeanalizowanie pierwszej koncepcji projektowej kościoła, która jest jedynie wzmiankowana w monografiach książkowych twórczości D. Böhma i rozdziały pracy odnoszące się do architektonicznej oceny wartości zespołu kamiliańskiego, a także część pracy omawiająca niezrealizowany projekt na tle sakralnej twórczości D. Böhma świadczą (w opinii promotora pracy dr inż. arch. Katarzyny LOCHER-KSIAŻEK) o znacznej erudycji autora.

W podniosłej atmosferze 18 kwietnia br. w sali poselskiej na Wawelu podczas uroczystego spotkania z okazji Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków z udziałem Ministra Kultury i Sztuki Joanny Wnuk-Nazarowej i Generalnego Konserwatora Zabytków prof. dr hab.inż. arch. Andrzeja Tomaszewskiego wręczono nagrody Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków za najlepsze prace naukowe, studialne i popularyzatorskie dotyczące ochrony zabytków i muzealnictwa za rok 1997.

Nagrodę w dziedzinie prac naukowych otrzymał mgr inż. arch. Tomasz WAGNER za pracę dyplomową pt. "Zespół szpitalno-klasztorny Kamilianów w Zabrze. Architektura Dominika Böhma na Górnym Śląsku", której promotorem była dr inż. arch. Katarzyna LOCHER-KSIAŻEK. Praca została obroniona z wyróżnieniem na Wydziale Architektury w Katedrze Historii i Teorii Architektury. Uzasadnienie przyznania nagrody brzmiało: "**Praca dyplomowa jest prekursorką w ocenie dorobku architekta Dominika Böhma. Zawiera ona wzorcowo opracowane wytyczne konserwatorskie godne podkreślenia wartości metodologiczne i faktograficzne**".

A. Niezabitowski

DYDAKTYKA

Zmiany w "Regulaminie studiów"

Senat na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia wprowadził kilka zmian w "Regulaminie studiów":

- zrezygnowano z oceny "celujący" przy egzaminach i zaliczeniach (par. 23 ust. 1);
- wprowadzono drobną korektę w zapisie określającym sposób obliczania oceny średniej (par. 23 ust. 3).

Odpowiedni ustęp w tym paragrafie ma obecnie brzmienie:

"Ocena średnia jest średnią arytmetyczną obliczoną na podstawie średniej arytmetycznej ocen z egzaminów i średniej arytmetycznej ocen z zaliczeń, przy uwzględnieniu wszystkich ocen wpisanych do indeksu z pominięciem ocen niedostatecznych poprawionych co najmniej na ocenę dobry (4). Jeżeli z określonego rodzaju zajęć wszystkie wpisane do indeksu oceny są pozytywne, należy przy obliczaniu średniej uwzględnić ocenę końcową".

- wprowadzono obowiązek przedkładania egzaminatorowi indeksu i karty zaliczeniowej (egzaminacyjnej). Odpowiedni ustęp (par. 24 ust. 1) ma obecnie brzmienie:

"Student zobowiązany jest przystąpić do egzaminu w terminie wyznaczonym w harmonogramie sesji egzaminacyjnej i przedłożyć egzaminatorowi swój indeks z ważną kartą zaliczeniową (egzaminacyjną)".

- uściślono zapis w par. 36 ust. 2 pkt. 3 dotyczący podstawy obliczenia ostatecznego wyniku studiów. Punkt ten ma obecnie brzmienie: *"Ocena egzaminu dyplomowego"* (było *"egzaminu dyplomowego"*);
- w par. 37 ust. 1 pkt. 3 skreślono wyraz "co najmniej". Punkt ten ma obecnie brzmienie: *"uzyskali z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego oceny bardzo dobre"* (było - *"...oceny co najmniej bardzo dobre"*).

Zmiany te wchodzi w życie z dniem 1 października 1998 r.

Ponadto podniesiono wymaganą średnią ze studiów przy ustalaniu ostatecznego wyniku studiów. **Zgodnie z przyjętą propozycją ocenę dobrą będzie można wpisać do indeksu przy średniej ze studiów nie mniejszej niż 3,40 (było 3,25).** Zmiana ta wchodzi w życie z dniem 1 października 2000 roku.

ORGANIZACJA

W kwietniu 1998 roku ukazały się następujące akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

■ Zarządzenia

- Nr 27/97/98 z dnia 8 kwietnia w sprawie zmian w Regulaminie Organizacyjnym i Jednostek Działalności Gospodarczej
- Nr 28/97/98 z dnia 15 kwietnia w sprawie ustalenia stawek stypendium dla uczestników dziennych studiów doktoranckich

■ Pisma okólne

- Nr 14/97/98 z dnia 20 kwietnia w sprawie organizacji roku akademickiego 1998/99
- Nr 15/97/98 z dnia 29 kwietnia w sprawie zmian w Regulaminie Studiów w Politechnice Śląskiej

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wizyta Ambasadora Republiki Austrii w Polsce

Na zaproszenie JM Rektora Politechniki Śląskiej w dniach 23-24 kwietnia br. przebywał z wizytą w naszej Uczelni Jego Ekscelencja Ambasador Republiki Austrii w Polsce Pan dr Wolfgang STEININGER.

Pan Ambasador spotkał się z Kierownictwem Uczelni. Podczas spotkania przedstawiono Panu Ambasadorowi wysiłki, dokonania i stan prac w zakresie szerokiej współpracy naukowej, badawczej oraz dydaktycznej z uczelniami Unii Europejskiej, w tym z uczelniami w Republice Austrii. Pogłębienie kontaktów pomiędzy naszymi krajami będzie dobrze służyło procesom integracji Polski z UE, co zgodnie podkreślono.

Dnia 24 kwietnia br. JE Ambasador dr W. Steininger wygłosił odczyt na temat: "Austria a Unia Europejska oraz problemy dalszego rozszerzenia UE". W czasie obu spotkań podkreślone zostały istotne zadania środowiska akademickiego w procesie budowy infrastruktury intelektualnej społeczeństwa polskiego, podobnie jak to miało miejsce w Austrii, podkreślił dostojny Gość. Ożywiona dyskusja wskazała na pełne zrozumienie wagi problemu w naszej Uczelni, która przygotowuje szeroką bazę dla umiędzynarodowienia swego procesu kształcenia.

Wagi spotkaniu z JE Ambasadorem dr Wolfgangiem Steiningerem przydaje fakt, iż przejmując on od 1 lipca br. przewodnictwo ambasadorów państw członkowskich Unii Europejskiej w Warszawie. Wizyta zapoczątkowała cykl spotkań z ambasadorami państw mającymi na celu przybliżenie stanowiska poszczególnych krajów

UE i ich doświadczeń w długoletnich, trwających do dnia dzisiejszego, dynamicznie zmieniających się procesach integracji.

■ **V Ramowy Program Unii Europejskiej**
W związku z szybkim przyjmowaniem Polski do kolejnych programów współpracy finansowanych ze środków Unii Europejskiej, informujemy o możliwościach ubiegania się wkrótce o granty w ramach V Ramowego Programu (1998-2002). Nie ma jeszcze decyzji finalnych dotyczących przystąpienia Polski do tego programu, jednakże będzie on dla nas dostępny od początku 1999 roku. W chwili obecnej można już rozważać ewentualne uczestnictwo w programie odpowiadając na przełomie 1998/99 roku na akcję "call for proposals". Można rozpocząć przygotowywanie projektu w oparciu o materiały dotyczące poprzedniego, IV Ramowego Programu, gdyż główne zagadnienia i propozycje tematyczne nie ulegną zmianie. Należy zidentyfikować przyszłościową tematykę projektu i nawiązać kontakty z partnerami zagranicznymi oraz - bardzo cenione - kontakty z przemysłem polskim i zagranicznym. Szczegóły dotyczące tego programu dostępne są w Internecie, m.in. na stronach KBN i ośrodka FEMIRC: www.kbn.gov.pl oraz www.fermic.org.pl

Szacuje się, że budżet programu wyniesie ok. 14 000 - 16 700 mln ECU. Warunkiem podjęcia przez UE decyzji o przyjęciu nas do programu jest zapłacenie przez Polskę odpowiedniej składki, która zostanie pokryta ze środków KBN.

Na strukturę programu składają się elementy obejmujące następujące zagadnienia koordynowane przez Joint Research Centre:

- Quality of Life
- Informational Society
- Competitive Growth
- Energy & Environment
- International Role
- Innovation and Small & Medium Enterprises
- Human Potential

Ważne jest, aby efekty prowadzonego projektu znalazły zastosowanie w przemyśle ("project dissemination"). W projekcie powinno uczestniczyć minimum 2 partnerów, przy czym polski ośrodek może być zarówno kontraktorem, koordynatorem jak i zwykłym partnerem.

W drugiej połowie br. będą organizowane cykle spotkań szkoleniowych. Politechnika Śląska zamierza starać się o przeprowadzenie takiego szkolenia na terenie naszej Uczelni. Listy nazwisk ewentualnych uczestników powinny dotrzeć do DWZ do końca czerwca br.

■ Wyjazdy, przyjazdy

W kwietniu br. Dział Współpracy z Zagranicą zarejestrował w sumie 34 wyjazdy zagraniczne pracowników Uczelni do 11 następujących krajów: Czechy (15 osób), Wielka Brytania (4), Rumunia (3), Słowacja (3), Dania (2), Hiszpania (2) oraz Australia, Korea Północna, Portugalia, USA i Węgry (po jednej osobie). Cele wyjazdów: konferencje - 13 osób, konsultacje - 10, wymiana - 3, staż - 1, inne powody - 7.

W tym samym okresie do Uczelni przybyło 10 osób, z takich krajów jak: Czechy (4 osoby), Ukraina (3), Holandia (1), Kanada (1) i Słowenia (1).

Z ŻYCIA CKI

- Grupa 17 studentów VI-tego semestru specjalności budowlano-architektonicznej wyjechała na 3 miesięczną praktykę zawodową do Politechniki Horsens w Danii. Praktyka realizowana jest w ramach programu TEMPUS "ConAr" (JEP - 09321-95).
- W dniach od 3 do 14 kwietnia br. w Centrum Kształcenia Inżynierów przebywali studenci i nauczyciele akademicy z Mazamet (Collège im. Jeanne D'ARC - kierunek "Zarządzanie i Marketing"). Była to rewizyta w związku z pobytem studentów Wydziału Organizacji i Zarządzania w Mazamet. Wymieniono doświadczenia na temat planów i programów studiów. Studenci francuscy odwiedzili szereg firm i przedsiębiorstw na terenie Rybnika.
- Ukończono prace remontowe części pawilonu dydaktycznego na zapleczu budynku głównego Centrum. W pomieszczeniach pawilonu znajdują miejsce pracownie fizyki i elektrotechniki.

KONFERENCJE I SEMINARIA NAUKOWE

■ Seminarium specjalności "Inżynieria

Środowiska w Energetyce i Motoryzacji"
Specjalność Inżynieria Środowiska w Energetyce i Motoryzacji, w ramach kierunku Inżynieria Środowiska, powstała w roku 1994 z inicjatywy dra hab.inż. Ryszarda Wilka, prof. Pol. Śląskiej, pracownika Instytutu Techniki Ciepłej. Jednym z elementów kształcenia studentów w ramach tej specjalności są coroczne seminarium naukowe organizowane w miejscowościach wypoczynkowych przez dra inż. Andrzeja Szłęka.

IV Seminarium odbyło się w dniach 16-20 marca 1998 r. w Domu Wczasowym Podhale w Za-

kopaniem. Studenci wyrażający zainteresowanie uczestnictwem przygotowali referaty na wybrany przez siebie temat związany z profilem kształcenia specjalności. Referaty były oceniane przez pracowników Instytutu, a najlepsze spośród nich zostały zakwalifikowane do wygłoszenia podczas sesji w trakcie trwania Seminarium. W sumie wygłoszono 22 referaty. Po każdym z nich prowadzono dyskusję. Przygotowanie oraz sposób prezentacji były oceniane przez pracowników Instytutu Techniki Ciepłej biorących udział w Seminarium. Za najlepsze wśród studentów poszczególnych lat studiów uznane zostały następujące referaty:

- *Gaz ciekły jako nośnik energii* - **Małgorzata Ochrombel i Marta Mulak**, rok III
- *Najnowsze konstrukcje silników z zapłonem iskrowym* (zwycięzca w kategorii wszech-lat) - **Roman Konieczny, Damian Klinos**, rok IV
- *Ochrona środowiska przed hałasem* - **Anna Grochowska**, rok V.

Oprócz tego wyróżniono **Barbarę Musialik** za najsympatyczniejszy sposób prezentacji przygotowanego tematu oraz **grupowo rok IV** za najwyższy poziom referatów.

Seminaria specjalności Inżynieria Środowiska w Energetyce i Motoryzacji mają za zadanie spełnienie następujących celów:

- opanowanie sztuki wystąpień publicznych przy ściśle przestrzegającym limicie czasowym,
- zapoznanie się z tematyką prezentowaną w ramach wystąpień,
- przełamanie barier pomiędzy kadrą a studentami,
- wypoczynek w czasie wolnym od zajęć.

Zdaniem organizatora wszystkie z tych celów udało się osiągnąć podczas tegorocznego Seminarium, a ogromne zainteresowanie jakim cieszą się niezmiennie te imprezy dowodzą, że możliwe jest połączenie pożyteczne z przyjemnym.

Andrzej Szlęk

SPRAWOZDANIE REKTORA za rok 1997 z działalności Politechniki Śląskiej

Sprawozdanie Rektora z działalności Uczelni w roku 1997, przedstawione na posiedzeniu Senatu w dniu 27 kwietnia br., zawiera na 76. stronach materiał opisowy uzupełniony szeregiem zestawień tabelarycznych i ilustracji. Niżej przedstawiamy Szanownym Czytelnikom obszernie omówienie tego sprawozdania.

Podstawowe informacje charakteryzujące Politechnikę Śląską

- Liczba wydziałów: 11
- Liczba kierunków dziennych studiów magisterskich: 21 (w tym 18 różnych)
- Liczba specjalności: 101
- Liczba pracowników: 3.001, w tym nauczycieli akademickich: 1.506, pracowników nie będących nauczycielami akademickimi: 1.495
- Liczba uczestników studiów doktoranckich: 403
- Liczba profesorów tytularnych: 109
- Liczba doktorów habilitowanych: 153
- Liczba studentów studiów dziennych: 15.784, wieczorowych: 5.700, eksternistycznych: 76, podyplomowych: 815, doktoranckich: 571

Spośród 11 wydziałów osiem posiada kategorię A, jeden kategorię B (RAR) i dwa kategorię C (RMF, ROZ).

- Politechnika Śląska posiada prawa do nadawania stopnia naukowego:
 - * doktora nauk technicznych - w 17 dziedzinach
 - * doktora nauk fizycznych - w jednej dziedzinie
 - * doktora nauk chemicznych - w jednej dziedzinie
 - * doktora habilitowanego nauk technicznych - w 14 dziedzinach
 - * doktora habilitowanego nauk chemicznych - w jednej dziedzinie.

W roku 1997 odbyło się 10 zwyczajnych posiedzeń Senatu i 2 posiedzenia nadzwyczajne. Rektor wydał 28 zarządzeń i 15 pism okólnych.

Działalność dydaktyczna

• *Studia i studenci*

Kolejny raz nabór na studia na Politechnikę Śląską był na wysokim poziomie. Na rok 1997/98 spośród ponad 10 tys. kandydatów przyjęto 6 990 studentów (w roku akademickim 1996/97 - 6 958 osób), w tym 5 043 na studia dzienne. Spowodowało to kolejny wzrost liczby studentów do 23 158 wg stanu na 1.10.97 i 21 560 wg stanu na 31.12.97 (w roku 1996 - 19 585), dotąd nie notowany w Politechnice. Oznacza to wzrost o 1 975 osób w stosunku do 1996 (tj. 10,1%). 15 784 osób stanowią studenci studiów dziennych (wzrost o 784 osób, tj. 5,8%). Wśród studentów studiów dziennych 2 262 osoby (w 1996 r. - 1 903 osoby) studiują na studiach zawodowych inżynierskich (wzrost o 359 osób, tj. 18,9%). Przewiduje się w następnych latach utrzymanie naboru na podobnym poziomie.

Uczelnia przygotowuje się do uczestniczenia w programie "SOKTRATES", co wymaga wprowadzenia punktów kredytowych. Pierwszym krokiem była modernizacja systemu nauczania języków obcych na Uczelni, do którego przystąpiła większość wydziałów. Celem zachęcenia studentów do uzyskiwania lepszych wyników w nauce kontynuujemy politykę zwiększania liczby stypendiów naukowych. W roku akademickim 1997/98 10-ciu studentów uzyskało stypendia Ministra, (w 1996/97 - 9), a stypendia naukowe (średnia ocen powyżej 3,99) pobierało 2 237 (w 1996 r. - 2 092) studentów. Należy podkreślić, że wraz z kwietniową regulacją płac pracowników zwiększono wysokość stypendiów naukowych średnio o 20%. Od nowego roku akademickiego wprowadzono nowe zasady przyznawania nagród i wyróżnień studentom Politechniki Śląskiej.

Liczba absolwentów wyniosła 1 932 osoby (w 1996 r. - 1 536), w tym 1 616 na studiach dziennych (w 1996 r. - 1 223). O dobrym przygotowaniu absolwentów świadczy fakt, że uzyskują oni liczne nagrody za wykonane prace dyplomowe w konkursach zagranicznych i krajowych. W 1997 r. absolwenci zostali wyróżnieni przez koncern Fiata w Turynie (4 nagrody), Fundację "Silesia" (3 nagrody) oraz uzyskali liczne nagrody w branżowych konkursach regionalnych i krajowych.

Zdając sobie sprawę z faktu, że stale zwiększająca się liczba absolwentów szkół wyższych zwiększy konkurencję w zdobywaniu atrakcyjnych miejsc pracy, powołano na Uczelni, we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy, **Biuro Karier Studenckich**, którego głównym celem jest przygotowanie przyszłych absolwentów do jak najlepszego zaprezentowania się pracodawcom i promocja absolwentów Politechniki Śląskiej na rynku pracy. Biuro jest współfinansowane z środków Unii Europejskiej (Tempus) i Krajowego Urzędu Pracy.

Kontynuowana jest współpraca z IHI Zittau. W roku akademickim 1997/98 spośród 41 kandydatów po kursie w Politechnice Śląskiej zakwalifikowano 18 studentów na studia w IHI Zittau.

W 1997 r. zarządzeniem JM Rektora **uporządkowano sprawy dotyczące organizowania i prowadzenia studiów doktoranckich** w Politechnice Śląskiej. Przyjęta polityka promująca rozwój studiów doktoranckich na Uczelni zaowocowała zwiększeniem liczby uczestników studiów doktoranckich.

W 1997 r. ilość doktorantów wzrosła do 571 osób (w 1996 r. - 495), w tym pobierających stypendia naukowe - 403.

Dzięki wysiłkom całej Uczelni stale **rośnie liczba słuchaczy studiów podyplomowych**. Spośród oferty 45 studiów podyplomowych zawartych w informatorze wydanym w 1997 r., w roku akademickim 1996/97 prowadzonych było 31 studiów podyplomowych, na których kształcało się 815 słuchaczy (w roku akademickim 1995/96 na 21 studiach - 680 osób).

W roku akademickim 1997/98 (według stanu na 31.12.97) prowadzonych było 20 studiów, na których kształcało się 624 słuchaczy. W semestrze letnim planuje się uruchomienie dalszych kilku studiów.

• *Pomoc materialna dla studentów*

Starania Władz Uczelni pozwoliły na znaczne **zwiększenie dotacji Ministerstwa na pomoc materialną dla studentów**. Pozwoliło to na wykonanie generalnego remontu 4 domów studenckich oraz 2 stołówek, jak również bieżących remontów w pozostałych domach. W związku ze znacznym wzrostem liczby studentów Uczelnia przejęła obiekt w Zabrze z przeznaczeniem na dom studencki, którego remont przewiduje się na początku 1998 r., aby mógł być oddany do zasiedlenia 1 października.

W grudniu 1997 r. JM Rektor wprowadził zmiany do "Regulaminu pomocy materialnej dla studentów", które pozwalają na wprowadzenie od 1.01.98 r. dopłat do kwater prywatnych studentom, jak również przyznawanie stypendiów specjalnych dla osób niepełnosprawnych.

Równoległe do podwyżek płac pracowników Uczelni w kwietniu 1997 r. **podniesiono o ok. 20% podstawę naliczania wysokości stypendiów socjalnych**, co spowodowało jednoczesny wzrost stypendiów i zwiększenie ich liczby z 747 do 942. Kolejna podwyżka podstawy naliczania wysokości stypendiów socjalnych o 20% miała miejsce 1.12.97 r.

• **Działalność studenckich kół naukowych i organizacji studenckich**

Na 8 wydziałach i w Ośrodku Geometrii i Grafiki Inżynierskiej działało w 1997 roku 21 kół naukowych oraz powstało 7 nowych kół. **Najaktywniejsze wydziały** to: Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki (7 kół) oraz Wydział Górnictwa i Geologii (6 kół).

W minionym roku **bardzo aktywnie działały organizacje studenckie**. Na podkreślenie zasługuje działalność Stowarzyszenia Studentów SILESIA B.E.S.T., które zorganizowało między innymi warsztaty dla ponad 20 studentów z całej Europy oraz szkołę letnią "INTERNET NAJLEPSZY SPOSOBEM KOMUNIKACJI", w której uczestniczyło 20 studentów z Polski i 20 z zagranicy. Stowarzyszenie włączyło się również w organizację, wraz z Biurem Karier Studenckich, targów pracy na terenie Uczelni, które cieszyły się dużym zainteresowaniem tak zakładów pracy jak i studentów.

Duże osiągnięcia miały studenckie zespoły. Na wyróżnienie zasługuje wysoka pozycja Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej, który zdobył kilka prestiżowych nagród na ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach. Również Akademicki Zespół Muzyczny godnie reprezentował Politechnikę Śląską na koncertach w Niemczech oraz w Estonii. Ważnym elementem działalności Akademickiego Zespołu Tańca "DĄBROWIACY" były koncerty dla osób przebywających w Domu Spokojnej Starości oraz dla dzieci niepełnosprawnych z regionu katowickiego.

Bardzo aktywnie w naszej Uczelni działa Akademicki Związek Sportowy. W 14 sekcjach zrzeszonych jest obecnie 912 członków. Do największych osiągnięć w 1997 roku można zaliczyć zdobycie przez **Bronisława Wołkowicza** tytułu **AKADEMICKIEGO WICEMISTRZA ŚWIATA** w judo. Ponadto, **Norbert Krawczyk i Marek Pyzik** zajęli I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski w PIŁCE SIATKOWEJ PLAŻOWEJ. Zawodnicy AZS brali udział w kilkuset imprezach sportowych.

W 1997 roku do działających na terenie Politechniki Śląskiej 22 organizacji studenckich dołączyły dwie nowe: **STOWARZYSZENIE DZIENNIKARZY PRASOWYCH**, które wydało już 4 numery gazetki studenckiej "220 WOLT" oraz Zespół Muzyczno-Wokalny "MAŁŻEŃSTWO Z ROZSADKU".

• **Obciążenie dydaktyczne nauczycieli akademickich**

Stały wzrost liczby studentów i praktycznie nie zmieniająca się od lat liczba nauczycieli akademickich powodują wzrost obciążenia nauczycieli zajęciami dydaktycznymi. W roku akademickim 1996/97 **globalne obciążenie pracowników dydaktycznych** wynosiło 605 745 godzin efektywnych (w tym 198 290 nadgodzin). W roku akademickim 1997/98 planowane obciążenie dydaktyczne wynosi 637 577 godzin (w tym 209 243 nadgodzin). Aby godnie wynagrodzić dodatkowy wysiłek tej grupy pracowników w roku akademickim 1996/97 przyjęto generalną zasadę, według której stawka za godzinę ponadwymiarową wynosi 1/3 średniego rocznego wynagrodzenia zasadniczego danej grupy pracowników podzielonej przez ich pensum dydaktyczne. Zasada ta została utrzymana również w bieżącym roku akademickim.

Kadra

• **Nauczyciele akademicy**

Liczba osób zatrudnionych w Politechnice Śląskiej na pełnym etacie w dniu 31 grudnia 1997 roku wynosiła 3 001 oraz 403 uczestników studiów doktoranckich (rok wcześniej odpowiednio - 3 012 oraz 317), w tym 1 506 nauczycieli akademickich, co przy 1 513 osobach zatrudnionych rok wcześniej, oznacza spadek zatrudnienia w tej grupie o 7 osób.

Liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach w latach 1996 i 1997 ilustruje poniższe zestawienie:

Lp.	Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni	31.12.96	31.12.97
1.	prof. zwyczajny	56	58
2.	prof. nzw. z tytułem	44	51
3.	prof. nzw. bez tytułu	107	116
4.	docenci ze stopniem dr hab.	5	5
5.	docenci bez stopnia dr hab.	16	12
6.	adiunkci ze stopniem dr hab.	38	32
7.	adiunkci bez stopnia dr hab.	620	636
8.	starsi wykładowcy	193	196
9.	wykładowcy	47	68
10.	asystenci	364	307
11.	lektorzy	16	17
12.	instruktorzy	7	8
13.	asystenci (uczestnicy dz. studiów doktoranc.)	317	403
14.	Razem (bez doktorantów)	1 513	1 506
15.	Razem (z doktorantami)	1 830	1 909

Ponadto Uczelnia zatrudniała w 1997 r. w niepełnym wymiarze etatu 23 osoby, w tym 13 profesorów zwyczajnych (rok wcześniej liczba osób niepełnozatrudnionych była identyczna)

W 1997 roku **tytuł profesora** uzyskało 9 nauczycieli akademickich (w 1996 roku - 10), natomiast czynną działalność zawodową zakończyło w 1997 roku 6 profesorów tytułarnych (1 zgon, 5 - przeszło na emeryturę, z czego 4 pracuje nadal na podstawie umowy o pracę), a w 1996 r. - 2. Na **stanowisko profesora zwyczajnego** Minister Edukacji Narodowej powołał 5 profesorów (1996 roku - 13). Na **stanowisko profesora nadzwyczajnego** w Politechnice Śląskiej powołano w 1997 roku 19 osób (w 1996 roku - 13).

Stopień doktora habilitowanego uzyskało w 1997 roku 10 adiunktów (w 1996 roku - 9), a **stopień doktora** 39 pracowników (w 1996 roku - 35).

Osoby, które uzyskały w 1997 roku tytuł naukowy profesora wywodzą się z następujących wydziałów: RAu-1, RB-1, RCh-3, RIE-1, RMF-1, RM-1, ROZ-1.

Mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego uzyskali przedstawiciele 5 wydziałów (RAu, RCh, RE, RIE, RM), a na stanowisko profesora nadzwyczajnego - przedstawiciele 9 wydziałów (RAR-1, RB-2, RCh-1, RE-5, RG-2, RIE-2, RMT-1, RM-3, ROZ-2).

Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskali pracownicy 6 wydziałów (RE-1, RG-2, RIE-1, RMF-1, RMT-1, RM-4). Liczba pracowników, którzy uzyskali w 1997 roku stopień naukowy doktora rozkłada się następująco na poszczególne wydziały: RAR-4, RAu-8, RB-1, RCh-5, RE-3, RG-4, RIE-2, RMF-2, RMT-7, RM-3 (razem 39).

• *Pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi*

Ogółem Uczelnia zatrudniała (na dzień 31.12.97) 1 495 osób w grupie pracowników nie będących nauczycielami akademickimi. Liczby osób zatrudnionych w poszczególnych pionach kształtują się następująco:

- pr. inżynieryjno-techniczni	- 351
- służba biblioteczna	- 54
- pr. administracyjni Adm. Centr.	- 301
- pr. administr. wydziałowej i pozawydziałowej	- 235
- pr. obsługi i robotnicy	- 554

W porównaniu z rokiem 1996 nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia w tej grupie o 4 pracowników.

Działalność naukowa i badawcza

• *Transfer technologii*

Działalność w tym zakresie obejmowała m.in.:

- wydanie dwujęzycznego katalogu pt. "Edukacja, badania, technologie, consulting",
- przeprowadzenie rozmów z Głównym Instytutem Górniczym w Katowicach i przygotowanie założeń w celu powołania Centrum Nowych Technologii i Restrukturyzacji Przemysłu,
- udział w II Gliwickich Targach Pracy - KADRY'97.

Do międzynarodowych osiągnięć naukowych (o czym pisaliśmy na bieżąco w biuletynie) naszych pracowników w roku 1997 należą:

Światowe Targi Wynalazczości, Badań i Nowatorstwa Przemysłowego Brussels EUREKA'97 (Belgia)

- * Złoty medal z wyróżnieniem, nagrodę specjalną Ministra i jako jedyny z wystawianych do tej pory w Brukseli polskich wynalazków został nominowany do nagrody Grand Prix Wystawy Reaktor elektro-magneto-mechano-chemiczny. Reaktor został opracowany przez Zespół Fizycznych Metod Ochrony Środowiska Instytutu Podstaw Inżynierii Środowiska PAN - Zabrze oraz dra inż. Bolesława FORMANKA (RM).

Międzynarodowe Targi Wynalazków, Innowacji i Techniki INPEX XIII Pittsburg (USA)

- * Złoty medal - Technologia wytwarzania warstwy nanokrystalicznej diamentu na implantach z biomateriałów metalicznych, stosowanych w chirurgii rekonstrukcyjnej, a w szczególności na elementach stabilizatora kostnego typu "POLFIX". W skład zespołu prezentującego ww. technologię wchodził twórca z Politechniki Łódzkiej, Politechniki Śląskiej i Politechniki Warszawskiej. Uczelnię reprezentował prof. dr hab.inż. Jan MARCINIAK i dr inż. Zbigniew PASZENDA (RMT)
- * Srebrny medal - Palnik o niskiej emisji zanieczyszczeń. Palnik został opracowany przy współudziale Politechniki Śląskiej i Huty Buczek S.A. przez zespół prof. dra hab.inż. Jerzego TOMECZKA (RM).

Targi TECHNOMART'97 Osaka (Japonia)

- * Specjalne wyróżnienie "SPECIAL MERIT AWARD" w formie dyplomu, za oryginalność, unikalność, zainteresowanie ze strony uczestników, a także formę prezentacji uzyskał *System monitorowania gałki ocznej*. Technologię opracował zespół prof. dra hab.inż. Józefa OBERA (RAU).

The London International Inventions Fair "Polska nauka dla ochrony zdrowia i środowiska"

*** GOLDEN KEY**

- Technologia wytwarzania warstwy nanokrystalicznej diamentu na implantach z biomateriałów metalicznych, stosowanych w chirurgii rekonstrukcyjnej, a w szczególności na elementach stabilizatora kostnego typu "POLFIX". W skład zespołu prezentującego ww. technologię wchodził twórca z Politechniki Łódzkiej, Politechniki Śląskiej i Politechniki Warszawskiej. Uczelnię reprezentował prof. dr hab.inż. Jan MARCINIAK i dr inż. Zbigniew PASZENDA (RMT).
- Palnik o niskiej emisji zanieczyszczeń. Palnik został opracowany przy współudziale Politechniki Śląskiej i Huty Buczek S.A. przez zespół prof. dra hab.inż. Jerzego TOMECZKA (RM).

*** Srebrny medal**

- Nanokrystaliczne powłoki diamentowe dla medycyny.

W skład zespołu prezentującego ww. technologię wchodził twórca z Politechniki Łódzkiej, Politechniki Śląskiej i Politechniki Warszawskiej. Uczelnię reprezentował prof. dr hab.inż. Jan MARCINIAK (RMT).

Konkurs - Plebiscyt "KOBIEȚA-WYNALAZCA'97"

- * Medal Marii Skłodowskiej-Curie i nagrodę za dorobek wynalazczy otrzymała prof. dr hab.inż. Danuta KRUPKOWA (RM).

Z działalności informacyjnej z zakresu transferu technologii należy wymienić:

- przystąpienie do tworzenia profesjonalnej bazy danych na temat dostępnych technologii, licencji, wynalazków i wzorów użytkowych, know-how, o wynikach prac naukowo-badawczych, które stanowić będą ofertę dla małych i średnich przedsiębiorstw;
- przystąpienie do tworzenia bazy danych o małych i średnich przedsiębiorstwach, które mogłyby wdrażać nowe rozwiązania techniczne, organizacyjne i technologiczne;

- przystąpienie do tworzenia bazy adresowej małych i średnich firm;
- opracowanie strony informacyjnej o Politechnice Śląskiej w języku angielskim dla wydawnictwa Business Foundation Book - 6 edycja;
- przygotowywanie na bieżąco informacji do biuletynu "Z życia Politechniki Śląskiej" o osiągnięciach pracowników naukowych Politechniki Śląskiej oraz o ważnych wydarzeniach związanych z transferem technologii.

• **Badania naukowe i współpraca z przemysłem**

W ramach działalności badawczej finansowane były z budżetu państwa poprzez KBN:

- badania własne (BW),
- prace badawcze w określonych dyscyplinach i kierunkach naukowych (BK),
- projekty badawcze indywidualne (PBU - granty KBN),
- projekty zamawiane (PZ).

Komitet Badań Naukowych częściowo dofinansowywał również:

- projekty celowe (PC),
- umowy dotyczące wsparcia przygotowania udziału w programach badawczych Unii Europejskiej ze środków PHARE (PM).

Poza działalnością badawczą finansowaną przez budżet, w Uczelni realizowane były prace badawcze na zamówienie innych jednostek, tj.:

- prace naukowo-badawcze (BN),
- prace usługowo-badawcze (U),
- umowy wdrożeniowe (W).

Liczby prac badawczych realizowanych w 1997 r. w formie zleceń wewnętrznych w ramach dotacji na badania własne i działalność statutową przedstawiają się następująco:

Wydział	Liczba prac BW	Liczba prac BK
RAr	5	13
RAu	5	6
RB	13	17
RCh	69	14
RE	6	8
RG	9	21
RIE	18	36
RMF	6	4
RMT	10	20
RM	24	35
ROZ	9	12
OGI	1	1

W 1997 r. realizowano łącznie 1 033 prac badawczych (w 1996 r. - 948) na podstawie umów z jednostkami zewnętrznymi. Liczby prac realizowanych w poszczególnych jednostkach kształtowały się następująco (w nawiasach podano liczby prac realizowanych w roku 1996):

- RAr - 19 (13)
- RAu - 54 (42)
- RB - 168 (142)
- RCh - 100 (106)
- RE - 63 (55)
- RG - 124 (107)
- RIE - 150 (126)
- RMF - 55 (56)
- RMT - 87 (109)
- RM - 208 (187)
- ROZ - 3 (2)
- OGI - 2 (1)

Do Wydziałów, które wykazały się największą wartością nakładów rocznych w pracach badawczych w 1997 r. należą:

- Wydział Górnictwa i Geologii (5 758,6 tys. zł)
- Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki (5 497,9 tys. zł)
- Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu (4 906,1 tys. zł).

Wyniki prac wykonywanych na bezpośrednie zlecenie jednostek gospodarczych są w większości wykorzystywane w praktyce.

W nielicznych tylko przypadkach zawierane są w tym celu umowy.

Liczba zawartych umów wdrożeniowych zmniejsza się z uwagi na sytuację finansową jednostek wdrażających jak również z uwagi na przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, które zawierają postanowienia wykluczające możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów wpłat na fundusze wdrożeniowe jednostek badawczo-rozwojowych i innych placówek naukowych.

W 1997 r. zawarto 4 umowy wdrożeniowe (w 1996 r. również 4), w których wykazano efekty ekonomiczne netto na łączną kwotę 2 986,6 tys. zł. Fundusz wdrożeniowy wynosił 166,6 tys. zł. Środki na działalność ogólnotechniczną przekazywane są przez KBN do dyspozycji ministrów poszczególnych resortów.

Ministerstwo Edukacji Narodowej przyznaje w ramach wnioskowanych kwot środki na dotację działalności ogólnotechnicznej na następujące rodzaje prac:

- popularyzacja osiągnięć naukowych, w tym: organizacja konferencji, sympozjów naukowych, udział w targach i wystawach naukowych,
- ekspertyzy, recenzje, opinie i oceny naukowe,
- rozwój informacji naukowej i technicznej,
- działalność bibliotek naukowych,
- działalność wydawniczą,
- gromadzenie i udostępnianie informacji patentowej,
- unifikację i typizację wyrobów,
- ochronę własności intelektualnej i przemysłowej.

W roku 1997 na działalność ogólnotechniczną MEN przyznało środki w wysokości 285,7 tys. zł.

Dotacja na działalność ogólnotechniczną ze środków KBN wyniosła w sumie 2 119 tys. zł, w tym na inwestycje aparaturowe - 1 625 tys. zł i na inwestycje budowlane - 280 tys. zł (RAu).

W 1997 r. jeden pracownik Uczelni uzyskał nagrodę Ministra, a wartość środków przeznaczonych na nagrody dla nauczycieli akademickich (SFN) wyniosła 663,8 tys. zł (2% odpisu wynagrodzeń osobowych nauczycieli akademickich).

W 1997 roku utworzony został i rozdysponowany na nagrody **Uczelniany Fundusz Nagród** za 1996 r. Wartość UFN wyniosła 279 808,80 zł, z tego na nagrody przeznaczono 189 060 zł, a odpis na ZUS wyniósł 90 748,80 zł.

Współpraca z zagranicą

Politechnika Śląska współpracuje z 27 uczelniami w oparciu o podpisane umowy wzajemne.

W 1997 roku podpisano kolejne porozumienia z następującymi uczelniami:

- Uniwersytet w Metz,
- Wyższa Szkoła Techniczna w Bochum,
- Ecole Centrale Paris,
- Uniwersytet Techniczny w Clausthal,
- Carnegie Mellon Univeristy w Pittsburgu (USA).

Ważnym wydarzeniem w rozwoju kontaktów z zagranicą było **podpisanie umowy o współpracy z koncernem Fiat** w formie porozumienia pomiędzy Centrum Badawczym Koncernu Fiat w Turynie, Fiat Auto Poland, Politechniką Warszawską i Politechniką Śląską. Efektem tej współpracy są wspólne badania naukowe jak i wymiana naukowców. Ważnym elementem współpracy był przeprowadzony w obu Uczelniach konkurs prac magisterskich i doktorskich.

Ponadto w 1997 roku utrzymane zostały kontakty z uczelniami czeskimi, słowackimi, ukraińskimi, rosyjskimi i niemieckimi, z którymi Uczelnia związana jest od lat.

Uczelnia uczestniczyła w 1997 roku w programach: Tempus (15 projektów), Ceepus (3 projekty), Copernicus (6), Jean Monnet (1), Tessa (1), Tempra (1), Commet (1).

Zainteresowanie udziałem w programach jest bardzo duże. Uczestnictwo w programach oprócz wymiernych korzyści w postaci zakupionego sprzętu, możliwości wyjazdowych, przyczynia się do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz poziomu wykonywanych prac naukowych, jak również umożliwia praktyczne zorientowanie się na temat stanu zaawansowania badań w określonej dziedzinie nauki. Widoczna jest tendencja wzrostowa udziału w programach europejskich. Po zakończeniu jednego projektu, przy współpracy z partnerami zagranicznymi i dzięki nawiązanym już kontaktom, pracownicy naukowcy występują z wnioskiem o udział w kolejnych projektach. O ogromną rolę odegrał tutaj program TEMPUS.

Efektom udziału w ww. projektach było również złożenie wniosku Uczelni do programu SOCRATES/ERASMUS. Uczelnia zawarła umowy z 36 uczelniami zagranicznymi na wymianę studentów na poziomie 80 studentów wyjeżdżających/72 studentów przyjeżdżających oraz na wymianę wykładowców (48 wyjeżdżających/45 przyjeżdżających).

Współpraca w ramach umów rządowych finansowana przez Komitet Badań Naukowych cieszy się wzrastającym zainteresowaniem jednostek Uczelni, a ilość składanych wniosków o jej finansowanie wzrasta z roku na rok. W 1997 roku Komitet przyznał Uczelni kwotę 234 855 zł przeznaczoną na finansowanie wymiany osobowej (20 wniosków), organizację konferencji międzynarodowych w kraju (3 konferencje) i na opłacenie składek z tytułu przynależności Uczelni do organizacji międzynarodowych (2 składki). Przyznane środki zostały w całości wykorzystane.

W 1997 roku **zarejestrowano łącznie 912 wyjazdów zagranicznych** (rok wcześniej o 95 mniej), których celem były:

• staże, kursy	- 116
• konsultacje naukowe	- 230
• wymiana bezdewizowa w ramach umów	- 35
• konferencje	- 433
• praca	- 2
• pozostałe	- 96

Najważniejszą pozycję wyjazdów stanowią wyjazdy w celu udziału w konferencjach naukowych (47,5%). Ważną pozycję stanowią również wyjazdy długoterminowe i krótkoterminowe w ramach realizowanych na uczelni programów Unii Europejskiej. Łącznie do ośrodków partnerskich zrealizowano 194 wyjazdów pracowników, w tym największą pozycję stanowią wyjazdy w ramach programu TEMPUS - 155 wyjazdów, Copernicus - 9, Tessa - 16, Ceepus - 10 wyjazdów.

Biorąc pod uwagę procentowy udział kosztów wyjazdów najważniejszą pozycję ich finansowania stanowią środki z programów europejskich (28,57%), indywidualnych grantów PBU (24,04%) oraz badań statutowych BK (23,24%).

Politechnikę Śląską odwiedziło 238 gości zagranicznych. Ponadto studia doktoranckie odbywało 16 cudzoziemców, w tym 7 stypendystów rządu polskiego i 5 stypendystów przebywających na zasadach odpłatności dewizowej.

• **Promocja kultury zagranicznej**

Działalność tę prowadzi Centrum Promocji Kultury Zagranicznej. Przedmiotem działania CPKZ są:

- działalność dydaktyczna i naukowa w zakresie nauki języków obcych dla potrzeb studentów i pracowników Politechniki Śląskiej oraz osób spoza Uczelni,
- działalność kulturalna na rzecz środowiska Uczelni i regionu poprzez organizowanie wystaw, kiermaszów, prelekcji, spotkań, pokazów filmów video oraz współdziałanie z Biblioteką Główną w zakresie gromadzenia księgozbiorów,
- promocja nauki i kultury różnych narodów.

Do tej pory CPKZ nawiązało współpracę z British Council, Goethe Institut, Alliance Francaise, Konsulatem Generalnym USA w Krakowie, Istituto Italiano, Instytutem Francuskim, Austriackim Konsulatem Generalnym w Krakowie, Instituto Cervantes i Węgierskim Instytutem Kultury. W strukturze CPKZ działa także Zespół Promocji Nauki i Kultury Brytyjskiej (The British Council), dla którego CPKZ wykonuje wszystkie prace administracyjne.

• **Ochrona własności intelektualnej**

Liczby dokonanych zgłoszeń oraz uzyskanych patentów zestawiono niżej:

1.	Liczba dokonanych zgłoszeń wynalazków:	
	• zarejestrowanych w Uczelni	42
	• zgłoszonych do UP RP	35
2.	Liczba uzyskanych praw wyłącznych:	
	• patentów	14
	• praw ochronnych (na wzory użytkowe)	4
3.	Liczba utrzymanych w mocy praw wyłącznych	127
4.	Liczba wynalazków znajdujących się w toku postępowania przed UP RP	152
5.	Liczba wynalazków zgłoszonych za granicą	2
	• liczba krajozgłoszeń	10

Najbardziej aktywny pod względem zgłoszeń wynalazków był **Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu** (16), a pod względem patentów - **Wydział Górnictwa i Geologii** (5).

W 1997 roku odnotowano **szczególne zainteresowanie prowadzoną działalnością w zakresie informacji patentowej**. Wynika to z faktu, iż w pracach badawczych musi być uwzględniony stan techniki światowej, a publikacje patentowe są najszybszym źródłem informacji oraz obawą, aby wyniki prac badawczych nie naruszały obcych praw autorskich. Badania prowadzone są w oparciu o aktualne zbiory patentowe oraz komputerowe bazy patentowe POLPAT, POLIT oraz znaków towarowych SCANZNAK. Wykaz informacji patentowej jest następujący:

1.	Badania patentowe	125
	• stanu techniki	73
	• zdolności patentowej	51
	• czystości patentowej	1
2.	Aktualizacja patentowej bazy komputerowej POLPAT i POLIT	
3.	Zakup komputerowej bazy znaków towarowych SCANZNAK	
4.	Gromadzenie i aktualizacja zbiorów literatury	
	• wydawnictwa ciągłe w woluminach	156
	• liczba tytułów czasopism bieżących	3

Działalność wydawnicza

W 1997 roku nakładem Wydawnictwa Politechniki Śląskiej ukazało się łącznie 113 pozycji o całkowitej objętości 1 723 arkuszy wydawniczych, w tym: 66 skryptów (910 ark.), 17 podręczników (451 ark.), 20 zeszytów naukowych (264 ark.), 7 monografii (81 ark.) i 3 wydawnictwa informacyjne (16,5 ark.). Jest to nieco mniej niż w 1996 r., kiedy to wydano 1 960 arkuszy wydawniczych. Zdecydowanie zmniejszyła się liczba wydanych zeszytów naukowych, wzrosła natomiast liczba wydanych podręczników akademickich (z 11 do 17).

Najaktywniejsze Wydziały w zakresie działalności wydawniczej w 1997 r. to:

- **Automatyki, Elektroniki i Informatyki (18 skryptów, 6 zeszytów naukowych)**
- **Elektryczny (5 podręczników, 4 skrypty, 2 zeszyty naukowe)**
- **Mechaniczny Technologiczny (3 podręczniki, 7 skryptów, 4 zeszyty naukowe)**
- **Budownictwa (3 podręczniki, 5 skryptów, 3 zeszyty naukowe)**

Należy nadmienić, że Wydawnictwo Pol. Śl. poniosło znaczne straty wskutek ubiegłorocznej powodzi. Objęły one około 1/3 znajdujących się w magazynie zasobów. Komitet Badań Naukowych w ramach pomocy przeznaczył 50 000 zł na dodruk niektórych pilnych i potrzebnych pozycji dydaktycznych, co w pewnym stopniu zmniejszy straty spowodowane Wydawnictwa.

Biblioteka Główna

Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej wraz z filiami w Katowicach i Rybniku oraz 64 bibliotekami zakładowymi w instytutach, katedrach i studiach międzywydziałowych tworzy system biblioteczno-informacyjny Uczelni, którego księgozbiór liczył w końcu 1997 roku 1 136 379 woluminów i jednostek inwentarzowych, w tym 876 471 wol. (j. inw.) w Bibliotece Głównej i jej filiach.

Do Biblioteki Głównej oraz jej filii w Katowicach i Rybniku zakupiono w r. 1997 ogółem 9 231 wol. (j.inw.) książek, czasopism oraz zbiorów specjalnych (tj. baz danych na dyskach CD-ROM, norm, patentów, katalogów firmowych, rękopisów prac doktorskich itp.). Ponadto z darów oraz wymiany międzybibliotecznej, prowadzonej z 52 bibliotekami krajowymi i zagranicznymi, otrzymano 4 633 wol. (j.inw.). W r. 1997 Biblioteka Główna wraz z filiami prenumerowała oraz otrzymała z darów i wymiany ogółem 913 tytułów bieżących czasopism.

W Bibliotece Głównej wraz z filiami zarejestrowanych było w wypożyczalni łącznie 22 174 osoby. Na zewnątrz wypożyczono 92 268 pozycji, w tym 87 097 książek. W czytelnich na miejscu udostępniono ogółem 277 916 pozycji, w tym 26 783 książek.

W roku 1997 Oddział Informacji Naukowej odwiedziło 3 505 czytelników, którym udzielono łącznie 7 818 informacji bibliograficznych, bibliotecznych i rzeczowych. Czytelnicy mieli tu możliwość bezpłatnego dostępu do 10 zagranicznych baz danych na dyskach CD-ROM. Skorzystało z nich 713 osób.

W Bibliotece Głównej funkcjonuje zintegrowany system biblioteczny PROLIB zakupiony w firmie "Max Elektronik" z Zielonej Góry. System pracuje w sieci UNIX na 50 stanowiskach i jest widoczny w Internecie (adres telnetowy: libps.bibgl.polsl.gliwice.pl). Umożliwia on przeszukiwanie katalogu oraz komputerowe zamawianie i wypożyczanie książek. Biblioteka zakupiła i wdraża obecnie 5 podstawowych modułów tj.:

- 1) gromadzenie wydawnictw zwartych i ciągłych,
- 2) katalogowanie wydawnictw zwartych i ciągłych,
- 3) wyszukiwanie w bibliotecznym katalogu komputerowym, czyli OPAC,
- 4) wypożyczanie,
- 5) administrator.

Zautomatyzowany katalog liczył w końcu 1997 r. 100 tys. identyfikatorów woluminów. Rejestrował cały księgozbiór wieloegzemplarzowy dla studentów oraz - od 1994 roku - wszystkie wydawnictwa zwarte wpływające do Biblioteki Głównej, a także książki zagraniczne kupowane do instytutów i katedr Uczelni. W systemie PROLIB zarejestrowano też wszystkich czytelników Biblioteki Głównej w Gliwicach w liczbie 17 317 osób. Biblioteka posiada 2 nowoczesne serwery, 50 komputerów, 13 drukarek oraz 2 kserografy.

Zakup aparatury, urządzeń i sprzętu

Dział Wyposażenia Inwestycyjnego i Importu dokonał w 1997 roku zakupów ogółem na kwotę 8 328,2 tys. zł, w tym sprzęt informatyczny z oprogramowaniem za kwotę 3 601 tys. zł. Ponadto zakupiono aparaturę, urządzenia, sprzęt i zrealizowano zadania inwestycyjne z funduszu zasadniczego za kwotę 2 055,8 tys. zł oraz funduszy PBU, BW, BK, NB, KBN i innych za kwotę ok. 957 tys. zł.

Finanse

W planie finansowym Uczelni na 1997 r., obejmującym działalność operacyjną oraz zyski z operacji finansowych i straty z pozostałej sprzedaży, założono stratę w wysokości 2 100 000 zł, oszacowaną na podstawie przewidywanych strat w planach wydziałów i z uwzględnieniem rezerw środków oraz zysków z działalności badawczej i z operacji finansowych.

Zwiększone przychody własne w działalności dydaktycznej, większy zysk z działalności badawczej, znaczne zyski z operacji finansowych i pozostałych przychodów, pozwoliły na zlikwidowanie przewidywanej straty i zakończenie 1997 roku dodatnim wynikiem finansowym w wysokości 18 275 zł.

Na funduszu pomocy materialnej dla studentów zaplanowano pozostawienie środków finansowych na koniec 1997 roku w kwocie 2 675 198 zł. Otrzymanie dodatkowej dotacji w wysokości 284 500 zł oraz zwiększone przychody z opłat za korzystanie z domów studenckich spowodowały, że stan funduszu na koniec roku wzrósł do kwoty 4 165 773 zł.

Struktura przychodów w działalności dydaktycznej przedstawiała się następująco:

- dotacja budżetowa - 83,04%,
- przychody własne - 16,19%,
- inne celowe dofinansowanie MEN - 0,77%.

W stosunku do zakładanego planu przychodów własnych zostały przekroczone takie składniki, jak: wpływy z wynajmu pomieszczeń (139%), wpływy z opłat kwalifikacyjnych i za druki (123%), wpływy z opłat za zajęcia dydaktyczne (114%) oraz pozostałe przychody łącznie z narzutem do DS (203%). W trzech pozycjach (wpływy ze sprzedaży wydawnictw, wpływy z działalności bytowej i wpływy ze środków PHARE) nie osiągnięto założonych w planie kwot. W sumie przychody ogółem w działalności dydaktycznej wykonano w 102,82% w stosunku do planu, a koszt własny w 103,04%.

Przychody działalności badawczej zrealizowano na poziomie 85,7%, w tym: przychody w działalności statutowej - 77,3%, w badaniach własnych - 78,2%, w projektach badawczych - 103,7%, w projektach celowych i zamawianych - 119%, a w sprzedaży prac i usług badawczych umownych - 101,9%. Realizacja przychodów na specjalne programy (SPUB) wyniosła 96,1% planu rocznego. Niski poziom realizacji przychodów w działalności statutowej i badaniach własnych jest efektem przyjęcia w założeniach do opracowania planów wydziałowych zawyżonych w stosunku do uzyskanych przyrostów dotacji. Założono w planach wzrost dotacji na BK i BW o 20%, gdy w rzeczywistości wzrost na BK wyniósł 18,5%, a na BW tylko 6,9%.

Struktura przychodów w działalności badawczej była następująca:

- dotacja na działalność statutową - 34,60%
- sprzedaż prac i usług bad. umownych - 20,14%
- środki na projekty badawcze - 19,65%
- dotacja na badania własne - 11,28%
- środki na projekty celowe i zamawiane - 5,87%
- środki na usuwanie skutków powodzi - 1,54%
- środki na proj. bad. międzynarodowe - 0,13%

Wynik finansowy w działalności badawczej był dodatni i wynosił 119,98%.

Działający w ramach wydzielonej działalności gospodarczej **Zakład Graficzny** nie zrealizował planowanej wielkości usług w zakresie wydawnictw naukowych dla Uczelni (69%), zwiększył natomiast realizację usług dla Uczelni (o 11,3%) oraz dla jednostek spoza Uczelni (o 40,3%). W efekcie z całej działalności osiągnięto zysk netto w wysokości 1 514 zł.

Pierwszy rok funkcjonowania **Centrum Komputerowego** w ramach wydzielonej działalności gospodarczej zamknął się niewielką stratą w wysokości 336 zł.

Pomoc materialna dla studentów

Realizacja przychodów funduszu pomocy materialnej dla studentów osiągnęła w 1997 roku poziom 101,8% planu (w tym dotacja budżetowa 100%), a koszty osiągnęły poziom 93,8% planu (z uwzględnieniem korekty narzutu kosztów ogólnouczelnianych z 10% na 13%). Koszty stypendiów studenckich wykonano na poziomie 78,3% planu, koszty prowadzenia domów studenckich 99%, a stołówek studenckich 113,2%. Koszty remontów domów i stołówek studenckich wykonano na poziomie 96% planu.

Struktura przychodów funduszu pomocy materialnej była następująca:

- dotacja budżetowa - 80,65%
- opłaty za DS-y i stołówki - 18,88%
- inne przychody - 0,47%.

Natomiast **struktura kosztów** kształtowała się następująco:

- koszty prowadzenia DS-ów - 63,08%
- stypendia za wyniki w nauce - 21,71%
- koszty stołówek - 5,93%
- stypendia socjalne - 4,85%
- dopłaty do stołówek - 4,08%
- stypendia Ministra EN - 0,24%
- zapomogi - 0,08%

- świadczenia dla obcokrajowców - 0,03%

Wyniki finansowe wydziałów

Wykonanie kosztów własnych wydziałów ukształtowało się na poziomie 102,6% planu w odniesieniu do założonej dopuszczalnej straty w wysokości 3,2% dotacji). Znaczące przekroczenie dopuszczalnej straty wystąpiło na Wydziałach: Architektury, Elektrycznym oraz Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu.

Przychody własne wydziałów zrealizowane zostały na poziomie 116,4% planu.

Remonty

Zadania remontowe, którym nadano priorytet w 1997 r., wynikały z:

- usuwania skutków lipcowej powodzi,
- likwidacji zagrożeń pożarowych określonych nakazami p.poż. i dostosowania obiektów do nowego prawa budowlanego,
- konieczności dalszej modernizacji urządzeń energetycznych, wynikającej z potrzeby ograniczenia emisji zanieczyszczeń.

W ramach usuwania skutków powodzi przygotowano plany obejmujące 168 zadań, ujęto w nich roboty awaryjne, wymianę i remont zalanych silników elektrycznych, uruchomienie uszkodzonych kabli energetycznych i telefonicznych, wymianę urządzeń pomiarowych, czyszczenie kanalizacji, wypompowywanie wody z kanalizacji telefonicznych i c.o. oraz rzepi dźwigowych. Wykonano również prace sanitarno-dezynfekcyjne, wywieziono około 130 samochodów ciężarowych uszkodzonych mebli, książek, skryptów, wykładzin i innych rzeczy na wysypisko komunalne.

Zadania remontowe obejmowały również zabezpieczenie i remont pomieszczeń magazynowych, wymianę podstacji, kabli energetycznych z równoczesnym układaniem nowych kabli w izolacji 20 kV, (docelowo w Dzielnicy Akademickiej wszystkie główne połączenia pomiędzy podstacjami HMC, "Silma" i Zakładem Energetycznym muszą posiadać izolację na 20 kV.

Inwestycje

W planie inwestycji na 1997 rok znajdowały się następujące zadania:

1. Inwestycja finansowana z resortowego planu inwestycyjnego:

- Budowa obiektu dydaktyczno-technologicznego dla Wydziału Mechanicznego Technologicznego;

Inwestycja ta po okresie 5-letniej przerwy, w zmienionym programie użytkowym, wprowadzona została do planu resortowego. Nakłady przewidziane przez resort dla tego zadania na 1997 rok wyniosły zaledwie 1 000 000 zł. Kierownictwo Uczelni zdecydowało jednak o rozpoczęciu realizacji inwestycji i wykonawca wprowadzony został na plac budowy jesienią 1997 roku.

Biorąc pod uwagę koszt całego przedsięwzięcia określony w cenach bieżących na ponad 42 000 000 zł, możliwość szybkiej realizacji inwestycji jest praktycznie niemożliwa.

2. Inwestycje własne:

- Rozbudowa Domu Pracy Twórczej w Szczyrku

Zadanie inwestycyjne umieszczono w planie rzeczowo-finansowym na 1997 rok z nakładami wynoszącymi 1 700 000 zł. Z powodu wyjątkowo niekorzystnych warunków pogodowych (przedłużająca się zima i ulewne deszcze latem) harmonogram realizacji zadań budowlanych został przesunięty, a przewidziane do przerobu środki finansowe nie zostały wykorzystane w całości (do 31.12.97 zafakturowano 787 890 zł). Na przełomie roku rozpoczęto montowanie więźby dachowej na nowo wznoszonym obiekcie.

- Zabudowa podcieni gmachu Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki (inwestycja finansowana była ze środków inwestycyjnych KBN i Wydziału).

3. Inwestycje sponsorowane

- Politechnika Śląska podpisała w październiku 1997 roku porozumienie z Władzami Zabrza w sprawie podjęcia kształcenia na terenie tego miasta. W wyniku przyjętych ustaleń Władze Miasta przekazały nieodpłatnie Uczelni obiekty przeznaczone na cele dydaktyczne Wydziału Organizacji i Zarządzania oraz na utworzenie bazy socjalnej (Domy Studenckie). Szczególnie godnym podkreślenia jest fakt, że adaptacja obiektów dydaktycznych odbywa się na koszt gminy Zabrze.

==== Akademicki Chór Politechniki Śląskiej ====

== Academic Choir of the Silesian Technical University ==

KONCERT PASYJNY I INNE

A oto kalendarium kwietniowych koncertów ACh PŚl.

- 1 kwietnia - Gliwice - Koncert Pasyjny w Auli Głównej Politechniki Śl.
- 3-5 kwietnia - Zielona Góra - Koncert w Kościele Akademickim
- 17-19 kwietnia - Bydgoszcz - Koncert w Filharmonii
- 19 kwietnia - Janowiec Wielkopolski - Oprawa Mszy Św. i koncert w kościele
- 24 kwietnia - Knurów - Koncert na zamówienie (z okazji 10-lecia ENERGOTECHNIKI)

rzyści, została wzruszona do łez przez przybyłą na koncert grupę niewidomych dzieci z Rabki, które przygotowały w podziękowaniu swój własny program artystyczny.

Zespół nasz, jako organizator i wykonawca koncertu, zebrał wiele gratulacji. Koncert był również okazją dla kompozytora, prof. Edwarda Bogusławskiego (prorektor Akademii Muzycznej w Katowicach) by przekazać zadedykowany naszemu chórowi swój nowy utwór *Et in terra pax*, powstały z inicjatywy JM Rektora prof. dra hab.inż. Bolesława Pochopienia. Kompozytor nie mógł jednak przybyć na wykonanie tego utworu i w liście do ACh PŚl. napisał m.in. *"Nie ukrywam, że będę szczęśliwy i wdzięczny jeśli utwór ten, który pozwoliłem sobie zadedykować Zespołowi zostanie przez Państwa zaakceptowany i dojdzie do jego prawykonania pod wspólnym kierownictwem artystycznym Pana Czesława FREUNDA"*.

Wymiernym efektem koncertu jest uzyskanie dla szkoły w Rabce 8 708 zł, w tym 2 028 zł zebrane do skarbonki, 1 180 zł wpłacone przekazem przez osoby prywatne i 5 500 zł przez instytucje.

Koncert Pasyjny w wykonaniu ACh PŚl (1.04.98)

Koncert Pasyjny przyniósł wiele przeżyć zarówno słuchaczom, jak i wykonawcom. Program koncertu i jego formuła - "Koncert charytatywny na rzecz Szkoły dla Dzieci Niewidomych w Rabce" - wzbudziły duże zainteresowanie, odbijając się również szerokim echem w mediach. Telewizja Katowice nadała w przedświąteczny wtorek blisko półgodzinny program zarejestrowany podczas koncertu. Zgromadzona w Auli Głównej Politechniki Śl. bardzo licznie publiczność (część osób stała z braku miejsca), a także chó-

Koncert Pasyjny widok na aulę (1.04.98)

W Zielonej Górze chór gościł na zaproszenie Chóru Kameralnego Instytutu Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej. W pierwszej części koncertu, zorganizowanego w kościele na terenie osiedla akademickiego, zespół nasz przedstawił utwory S. Rachmaninowa, P. Czajkowskiego, R. Twardowskiego, H. M. Góreckiego i J. Świdra, zbierając gorące brawa. Po krótkiej przerwie połączone chóry wraz z Zespołem Instrumentalnym Filharmoników Zielonogórskich wykonały pod dyrekcją prof. Ireny Marciniak *Requiem* Johna Ruttera. Sympatyczny chór z Zielonej Góry zaprezentuje się w Gliwicach 23 maja w Kościele Wszystkich Św. w kompozycji Bogusława Grabowskiego *Missa brevis*, a 24 maja w Katedrze w połączeniu z naszym chórem wykona ponownie *Requiem* Johna Ruttera, tym razem pod dyrekcją Czesława Freunda.

W Bydgoszczy w dniach 15-19 kwietnia odbywały się IV Międzynarodowe Spotkania Chóralne - *Arti et Amicitiae*. Zespół nasz został zakwalifikowany do udziału w tej prestiżowej imprezie już pod koniec ubiegłego roku. Stąd nasza nieobecność na koncercie w Domu Muzyki i Tańca w Zabrze, za co naszych wiernych słuchaczy przepraszamy. W festiwalu brały udział 24 chóry m.in. z Bułgarii, Litwy, Niemiec, Serbii, Węgier i Włoch. Wystąpiliśmy w ostatnim koncercie festiwalowym w Filharmonii Pomorskiej. Opinie wyrażane w gratulacjach bezpośrednio po koncercie, jak również na podsumowującym festiwal bankiecie, świadczyły o tym, że poszerzyliśmy grono naszych sympatyków, również o cudzoziemców.

Organizatorzy prezentowali uczestników festiwalu również w okolicznych miejscowościach - nas skierowali do odległego od Bydgoszczy o ok. 60 km Janowca Wielkopolskiego. Uczestniczyliśmy ze śpiewem we mszy św., po której zaprezentowaliśmy ok. 30 minut naszego programu. Podobnie jak w Bydgoszczy, zostaliśmy bardzo ciepło przyjęci. Burmistrz do listu gratulacyjnego ("W imieniu mieszkańców Janowca Wielkopolskiego oraz swoim własnym składamy Państwu

serdeczne podziękowania i wyrazy uznania za wspaniały występ w ramach IV Międzynarodowych Spotkań Chóralnych *Arti et Amicitiae* i dostarczenie wielu miłych i niezapomnianych wrażeń podczas koncertu w naszym mieście") dołączył zaproszenie na obiad.

Jak widać z powyższych relacji, dobre imię Politechniki Śląskiej było wielokrotnie podnoszone za sprawą naszego chóru. W tym miejscu chciałem złożyć gorącą prośbę o wsparcie naszych działań organizacyjnych i muzycznych - wielu pracowników naszej Uczelni współpracuje z dobrze prosperującymi zakładami. Chór nasz 25 czerwca wylatuje do Kanady na kolejny międzynarodowy festiwal, a nie mamy jeszcze pełnego pokrycia finansowego tej kosztownej, z racji odległości, eskapady.

Krzysztof Chlipalski

KONCERT WIOSENNY

17 kwietnia br. w Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu odbył się koncert dla pracowników Uczelni i ich rodzin oraz studentów. W koncercie, zatytułowanym "*Wszystko kwitnie wkoło*" wystąpili: Edyta Geppert, zespół "Skaldowie" oraz

Podczas występu Akademickiego Zespołu Muzycznego

(fot. A. Witwicki)

Akademicki Zespół Muzyczny Politechniki Śląskiej pod dyrekcją Krystyny Krzyżanowskiej-Łobody i Akademicki Zespół Tańca Politechniki Śląskiej "Dąbrowiaczy" pod dyrekcją Leszka Hołuja. W koncercie uczestniczyli m.in. Wiceminister EN prof. W. Winkler, Wojewoda Katowicki M. Kempski, Wicewojewoda A. Gałązewski, rektorzy wyższych Uczelni katowic-

kich, przedstawiciele środowisk samorządowych, naukowych, przemysłowych i finanso-

Tańczy Akademycki Zespół Tańca Pol. Śl. "Dąbrowiaczy"
(fot. A. Witwicki)

wych. Premier Jerzy Buzek, który był zaproszony na koncert, a nie mógł w nim uczestniczyć, wystosował do JM Rektora Bolesława Pochopienia, list następującej treści:

Wielce Szanowny Panie Rektorze, bardzo serdecznie dziękuję - w imieniu własnym oraz mojej rodziny - za zaproszenie na Koncert Wiosenny organizowany dla środowiska akademickiego Politechniki Śląskiej.

To bardzo interesująca inicjatywa, o niewątpliwych walorach integracyjnych. Żałuję, że z uwagi na nawal pilnych zajęć nie będę mógł wziąć udziału w koncercie.

Życzę, by wiosenna atmosfera Koncertu udzieliła się - nie tylko na ten wieczór - wszystkim jego uczestnikom, a za ich pośrednictwem całemu akademickiemu środowisku Politechniki Śląskiej.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku oraz serdeczne pozdrowienia

Podczas koncertu JM Rektor wręczył Prezydentowi Miasta Zabrze mgr inż. Romanowi Urbańczykowi odznakę ZASŁUŻONEMU DLA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ, przyznaną Miastu Zabrze za szczególne zasługi dla rozwoju naszej Uczelni.

RÓŻNE

■ 21 kwietnia br. w Auli Głównej Pol.Śl. odbył się wykład Biskupa Opolskiego prof. dra hab. Alfonsa NOSSOLA pt. "Europa w dialogu". Wykład został zorganizowany przez Gliwicki Ośrodek Konsultacyjny Wydziału Teolo-

gicznego Uniwersytetu Opolskiego pod auspicjami DUCHOWEGO DZIEDZICTWA EUROPY. Następny wykład z tego cyklu nosi tytuł "Europa zjednoczona" i wygłosi go w dniu 19 maja br. Wiceminister Edukacji Narodowej prof. Wilibald WINKLER.

■ Prezesem Oddziału Zagłębia Węglowego Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Katowicach został wybrany dr inż. Jerzy BARGLIK (RM), natomiast Gliwickiego Oddziału SEP - dr inż. Marian MIKRUT (RE), redagujący niniejszy biuletyn.

W dniach 3-5 lipca br. w Centrum Kongresowym AWF w Krakowie obradować będzie XXIX Walny Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Zjazd m.in. dokona wyboru Władz Stowarzyszenia na kadencję 1998-2001.

SPORT

■ SIATKARZE AZS GLIWICE W II LIDZE

Turniej finałowy o wejście do II ligi został rozegrany w dniach 17-19 kwietnia br. w nowej hali Ośrodka Sportu Pol.Śl. W turnieju występowały zespoły: AZS Gliwice, BBTS Bielsko, Felgex Dobre Miasto i SPS Warka.

Gratulacjom nie było końca, gdy w sobotę 18 kwietnia nasz zespół wygrał drugi mecz w turnieju z BBTS Bielsko 3:0. Duży sukces zawodników i ich trenera dra Krzysztofa CZAPLI został nagrodzony długotrwałymi oklaskami i niekończącymi się gratulacjami, które złożyli m.in. JM Rektor B. POCHOPIEŃ, Prorektor J. CHOJCAN oraz przedstawiciele władz miejskich Gliwic i Zabrze.

Autorami sukcesu byli: Robert KRAWCZYK, Wojciech CZAPLA, Dariusz LEPICH, Michał BRZOZA, Michał TOKARSKI, Emil PYDO, Wojciech SZARADOWSKI, Leszek NAWRAT, Marek PYZIK i Łukasz LIP.

W piątek AZS wygrał z zespołem SPS WARKA także 3:0, co spowodowało, że jeszcze przed niedzielnym meczem z Felgexem Dobre Miasto miał już zapewniony awans. Niedzielny mecz oba zespoły potraktowały poważnie, mimo że Felgex podobnie jak AZS miał już dwa

zwycięstwa za sobą i również zapewnił sobie już w sobotę wejście do II ligi. Mecz ten zakończył się zwycięstwem gliwiczian 3:1.

O awansie siatkarzy AZS Gliwice pisała lokalna prasa. "Nowiny Gliwickie" z dnia 23.04.98 r. wiadomość o awansie siatkarzy zamieściły na pierwszej stronie, a obszerną relację z turnieju zakończyły w ten sposób: "Na ten sukces gliwiczenie czekali całe lata. Autentyczna, spontaniczna radość wielu, wielu kibiców przybyłych w nadkomplecie do nowej hali Ośrodka Sportu Pol.Śl., świadczyła o tęsknocie do wielkiej siatkówki, której pierwszym etapem mamy nadzieję - jest II liga. Gospodarze osiągnęli nie tylko duży sukces sportowy, ale i organizacyjny. Podziękowania za wspianą organizację na ręce JM Rektora płynęły od kibiców, grających zespołów, sędziów, przedstawicieli OZPS i PZPS oraz licznie przybyłych przedstawicieli prasy. Teraz czekamy na sukcesy w II lidze."

Z kolei "Dziennik Gliwicki" (dodatek do "Dziennika Zachodniego") zamieścił z tej okazji wywiad z Krzysztofem CZAPLĄ zatytułowany "Czas na sport". W rozmowie red. W. Lisowski zaznaczył, że ostatni raz siatkarze-studenci grali w II lidze 33 lata temu. A oto fragment wypowiedzi dra K. Czapl: "Muszę tutaj pochwalić całą drużynę. Ci chłopcy naprawdę wnieśli w wygraną swój prywatny wkład i kosztowało ich to wiele wyrzeczeń. Należy tutaj zaznaczyć, że cały zespół składa się ze studentów, z których dwóch pobiera naukę w Akademii Wychowania Fizycznego, a reszta studiuje na Politechnice Śląskiej. Nasz awans zawdzięczamy też prezesowi AZS, Rektorowi Politechniki Śląskiej - profesorowi Bolesławowi Pochopieniowi. Gramy przecież na obiektach Politechniki, otrzymujemy od niej pomoc rzeczową i finansową, w zamian za co staramy się swoją postawą przynieść Uczelni chlubę i rozgłos. Chciałbym także podziękować publiczności dopingującej nasze zmagania. W trakcie turnieju finałowego stworzyła ona wspianą atmosferę i dzięki niej mecze zamieniły się we wspianą siatkarską ucztę". Co do szans podczas występów w II lidze trener powiedział: "Niewątpliwie naszymi mocnymi punktami jest

taktyka i zgranie zespołu. W drużynie panuje prawdziwa koleżeńska atmosfera i właśnie ona stanowi jeden z mocnych elementów. Słabą stroną są natomiast warunki fizyczne, a przede wszystkim wzrost. Wpływa to szczególnie na blok. Jeśli chodzi o nasze szanse w drugiej lidze, to dużo zależy od utrzymania się składu zespołu. Pydo i Szaradowski kończą studia, ale zostają w Gliwicach, więc myślę, że w takim składzie w drugiej lidze możemy powalczyć. Oczywiście jest tu pewne ryzyko, gdyż przy dziesięciu zawodnikach komuś może przydarzyć się kontuzja i trudno będzie wtedy znaleźć równorzędnego partnera. Dlatego chciałbym wzmocnić zespół przynajmniej trzema młodymi zawodnikami, którzy chcieliby studiować w Gliwicach".

Do licznych gratulacji dołącza się również redakcja Z ŻYCIA POLITECHNIKI ŚL.

■ Trójbój siłowy

W rozegranych w dniu 1 kwietnia br. Mistrzostwach Politechniki Śląskiej w tej dyscyplinie sportu pierwsze miejsca w poszczególnych kategoriach wagowych zdobyli:

- 52 kg - Piotr Margol (RAu, II r.)
- 56 kg - Marek Machała (RCh, III r.)
- 60 kg - Jacek Sitkowski (RIE, II r.)
- 67,5 kg - Sebastian Rode (RIE, III r.)
- 75 kg - Krzysztof Miś (RIE, IV r.)
- 82,5 kg - Marcin Pietyra (RIE, III r.)
- 90 kg - Artur Pluta (RIE, II r.)
- 100 kg - Tomasz Winkler (RMT, II r.)
- +100 kg - Marcin Krause (RG)

Drużyna mistrzowska z trenerem mgr St. Grymowiczem

Klasyfikacja drużynowa zakończyła się zwycięstwem drużyny z Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki (43 pkt.). Drugie miejsce zajęły ex aequo Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki oraz Wydział Mechaniczny Technologiczny (po 11 pkt.).

Organizatorem Zawodów był trener sekcji trójboju siłowego mgr Stanisław GRYMOWICZ.

W dniach 25-26 kwietnia br. w Łodzi odbyły się Mistrzostwa Szkół Wyższych w Trójboju Siłowym, w których **drużyna Politechniki Śląskiej zdobyła pierwsze miejsce** (38 pkt.) przed Politechniką Warszawską (35 pkt.) i Politechniką Świętokrzyską (15 pkt.). W punktacji politechnik klasyfikacja na pierwszych trzech miejscach była identyczna. W zawodach brało udział 120 zawodników z ponad 30 wyższych uczelni z całego kraju. Nasza reprezentacja, kierowana przez mgra St. GRYMOWICZA, wystąpiła w składzie (w nawiasach podajemy miejsce zajęte przez zawodnika w klasyfikacji szkół wyższych w danej kategorii wagowej):

52 kg - Marek Machała (1)

56 kg - Jacek Sitkowski (1)

60 kg - Sebastian Rode (1)

67,5 kg - Krzysztof Miś (2)

75 kg - Andrzej Rozlach (4)

90 kg - Mariusz Krause (7)

100 kg - Tomasz Winkler (5)

110 kg - Marcin Krause (1)

Trenerowi i zawodnikom gratulujemy.

■ Piłka nożna

Dużym sukcesem naszych piłkarzy zakończyły się rozgrywane w dniach 2-5.04.98 r. w Szczecinie Akademickie Mistrzostwa Polski Politechnik w halowej piłce nożnej 5-osobowej. W imprezie udział wzięły wszystkie politechniki, czyli wystąpiło aż 18 drużyn. Pomimo nieobecności trzech podstawowych zawodników, **nasza reprezentacja drugi raz z rzędu zdobyła tytuł Mistrza Polski**, broniąc w ten sposób złotego medalu wywalczonego w 1996 roku.

Droga do "złota" to seria zwycięstw: 9:1 z Politechniką Częstochowską, 4:0 z Politechniką Warszawską, 2:0 z Politechniką Poznańską, 2:0 z Politechniką Radomską oraz 4:2 z Politechniką Łódzką. W finale nasza drużyna spotkała się z gospodarzami turnieju Politechniką Szczecińską. Mecz był bardzo zacięty, stał na wysokim poziomie i w regulaminowym czasie zakończył się wynikiem 1:1. O zwycięstwie roz-

strzygnęły rzuty karne, które ekipa naszej Uczelni wygrała 5:4. Trzecie miejsce zajęła Politechnika Łódzka wygrywając 4:0 z Politechniką Rzeszowską. Najlepszym zawodnikiem Mistrzostw uznano naszego studenta **Karola Cierniewskiego**, królem strzelców został także nasz reprezentant **Michał Kasperek** (zdobywca 9 bramek).

Drużynę do zwycięstwa poprowadził pan mgr Bogusław KRZYSTANEK, trenujący sekcję z bardzo dobrymi wynikami już od kilku lat. Barw naszej drużyny bronili:

1. Marcin Skibiński (RG, I rok)

2. Daniel Łowicki (RB, III rok)

3. Marcin Lis (RIE, III rok) - kapitan drużyny

4. Jacek Lis (RM, I rok)

5. Robert Kasiński (RE, III rok)

6. Karol Cierniewski (RIE, III rok)

7. Michał Kasperek (RG, I rok)

8. Marcin Kaszowski (RIE, II rok)

9. Maciej Guła (RIE, II rok)

10. Marcin Musialik (RMF, I rok)

11. Robert Klimas (RIE, III rok)

■ Piłka ręczna

Trwa dobra passa piłkarzy ręcznych. Po zwycięstwie w Turnieju o Puchar Wydziału Leśnego Wyższych Szkół Rolniczych w Krakowie nasi zawodnicy rozpoczęli zawody z cyklu Akademickich Mistrzostw Śląska. Pierwszy z turniejów odbył się dnia 28.03.br w Cieszynie. Na obiektach Filii Uniwersytetu Śląskiego spotkały się drużyny: Akademii Ekonomicznej, Akademii Wychowania Fizycznego oraz Politechniki Śląskiej. Wbrew wcześniejszym zapowiedziom nie wystawił swojej drużyny Uniwersytet Śląski w Cieszynie. W pierwszym spotkaniu zmierzyły się ze sobą reprezentacje AWF oraz Politechniki Śląskiej. Można było się spodziewać, że w ten sposób dojdzie do przedwczesnego finału i tak się stało. Mecz był bardzo zacięty i dopiero pod koniec pierwszej połowy nasi zawodnicy przez konsekwentną grę odskoczyli od przeciwników i uzyskali przewagę 15:13. Takim wynikiem zakończyła się pierwsza połowa tego spotkania, a cały mecz zwycięstwem naszych zawodników 30:26.

Drugi mecz turnieju z Akademią Ekonomiczną, zarówno dla piłkarzy AWF-u jak i dla naszej reprezentacji grającej "drugą", choć praktycznie jednakowo silną siódmką, okazał się już

być tylko formalnością i zakończył się wynikiem 20:10 dla reprezentacji naszej Uczelni. Trenerem drużyny jest pan mgr Wojciech MOSKWIAK.

Wyniki te bardzo dobrze wróżą przed Akademickimi Mistrzostwami Polski, które odbędą się w Koszalinie. Oto pełny skład naszej reprezentacji: Andrzej Starzyński, Jarosław Rogowski, Tomasz Polok, Marek Kantorski, Grzegorz Ścieranka, Arkadiusz Kuczek, Sławomir Pura, Marcin Tomanek, Radosław Górski, Krzysztof Blacheta, Paweł Smoła, Michał Muszer, Krzysztof Szrubarz.

Sponsorem drużyny piłkarzy ręcznych jest Hurtownia Rowerów "Enigma" z Pajęczna.

■ Siatkówka - kobiety

Prowadzona przez panią mgr Joannę KRZYSZKOWSKĄ drużyna naszej Uczelni z powodzeniem startuje w rozgrywkach Akademickich Mistrzostw Śląska. W trzech pierwszych występach AZS Gliwice zwyciężył na wyjeździe drużyny Farmacji z Sosnowca i Akademii Medycznej z Zabrze 3:0 oraz na własnym parkiecie Akademię Ekonomiczną 3:1. W kolejnych startach nasza ekipa uległa na wyjeździe drużynie AWF Katowice 1:3 i pokonała reprezentację Politechniki Śląskiej z Katowic 3:0. Wyniki te dobrze wróżą przed zbliżającymi się AMP w Krakowie, które rozpoczynają się 29 kwietnia.

■ Uczelniany Turniej 5-osobowej piłki nożnej

Rozpoczęła się 8 edycja Uczelnianego Turnieju 5-osobowej piłki nożnej o puchar miesięcznika "Sprint". Jest to niezwykle popularna impreza, w której bierze udział 40 drużyn skupiających łącznie prawie 400 zawodników. Jak co roku wszystkie zespoły zostały podzielone na 8 grup po 5 drużyn, z których dwie najlepsze uzyskują awans do dalszych rozgrywek, które prowadzone będą systemem pucharowym. Wszystkie spotkania rozgrywane są na boisku Osiedla Akademickiego codziennie od poniedziałku do piątku w godz. 15.30-18.30. Półfinały oraz finał odbędą się 13 maja w Dniu

Sportu na boisku Ośrodka Sportu Politechniki Śląskiej.

■ Narciarstwo alpejskie

Zakończyły się rozgrywane w Szczawnicy Akademickie Mistrzostwa Polski w narciarstwie alpejskim. W zawodach wzięło udział 55 mężczyzn i 41 kobiet reprezentujących 16 szkół wyższych, w tym 9 politechnik. W punktacji generalnej **reprezentacja mężczyzn naszej Uczelni zajęła bardzo dobrą III lokatę** (brązowy medal) za Politechniką Krakowską i Uniwersytetem Jagiellońskim, a **w klasyfikacji politechnik uplasowała się na II miejscu** za drużyną Politechniki Krakowskiej. Dobry występ zanotowała także reprezentacja kobiet, która w punktacji generalnej zajęła VI miejsce, a wśród politechnik uległa jedynie AGH Kraków oraz Politechnice Wrocławskiej, co dało jej **brązowy medal**.

Trenerem sekcji narciarstwa alpejskiego jest pani mgr Ewa KSIAŻEK. A oto skład reprezentacji naszej Uczelni: Katarzyna Łoboda, Zuzanna Sutkowska, Joanna Niemczyk, Agnieszka Vorbrod, Aleksandra Zabuga, Ziemowit Ostrowski, Dominik Machowski, Maciej Wysocki, Daniel Lindner, Jerzy Krzyżanowski.

KRONIKA ŻAŁOBNA

12 kwietnia 1998 roku zmarł w wieku 50 lat **dr inż. Andrzej WIŚNIEWSKI**, nauczyciel akademicki, wieloletni pracownik Instytutu Eksploatacji Złóż Wydziału Górnicztwa i Geologii, Dyrektor Górnicy I stopnia. Był wybitnym naukowcem i wychowawcą młodej kadry naukowej oraz inżynierów górniczych. Odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrną Odznaką Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego oraz odznaczeniami resortowymi. Był cennym pracownikiem, serdecznym kolegą, całym sercem oddanym nauce i kształceniu młodych pokoleń.

Nabożeństwo żałobne w intencji Zmarłego zostało odprawione w Kościele Św. Jadwigi w Rybniku w dniu 16 kwietnia.

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 37-26-22

Edycja sieciowa: URL:<http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

Łamanie komputerowe i druk:

Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 37-21-97

zam200/98 350 egz.